יודעז, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

היינט 8 זייטען (טאבעלע פון דער מלוכה־לאטעריע — זעה זייט 7) פרייז 15 גראשען

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

נייער פאלקסבלאט

№ 110 | לאדז, דאנערשטאג, כ"ה אייר תרצ"ד | צוועלפטער יאהרגאנג | Łódź, Czwartek, 10 maja 1934 r. | № 110

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

שווערע בעשולדיגונגען

פון עדות אבדול מעדזשיד

געגעז די געמשפטע אינ'ם ארלאזאראוו-מארד-פראצעס

ירושלים, 9. (טעלעגראפיש דורך יט"א).
דאס געריכט האט א צווייט מאל אויסגעהערט דעם תל־אביבער פאליציי־אינספעקטאר גאפער.

אדוו. סאמיועל איז געווען דעם, אז ס'זאלען פארגעלייענט ווערען די פאפירען, וועלכע מ'האט געפונען ביי אחי־מאיר און דער וואוינונג.

דאס געריכט ווארפט אפ די פאדערונג פון אדוואקאט סאמיועל.

דער עדות האט לייענט פאר א בריף פון אחי־מאיר צום ירושלימער אדוואקאט אבביאל. אין דעם דאזיגען בריף קריטיקירט שטארק אחי־מאיר די האלטונג פון רעוויזיאניסטישע' צענטראל־קאמיטעט נאכ'ן ארעסט פון סטאווסקי, אחי מאיר האלט אז די דאזיגע האלטונג איז געווען נידריגער פון יעדער קריטיק.

אדוואקאט סאמיועל בעט זיין פארשלאג, אז ס'זאלען נישט מעהר געלייענט ווערען אחי־מאיר'ס בריף. דאס געריכט ווארפט ווייטער אפ דעם פארשלאג.

ס'ווערט ווייטער פארגעלייענט אחי־מאירס טאגבוך. אונטער דער דאטע פון 24. אויגוסט שרייבט אחי־מאיר, אז ווען ער האט בעקומען פון פרויען בלומען האט ער געענטפערט: מיר דארפען נישט קיין בלומען, מיר דארפען קינזשאלען.

ווייטער ווערט אויסגעהערט דער עדות אבדול מעדזשיד. ער איז א מעכאניקער, ער צוזאמען מיט זיין חבר איסא דערוויש זענען ארעסטירט געווען אונטער'ן פערדאכט פון ערמארדען דעם אראבישען פריזיער לוטפי, ווען ער איז געזעסען אין דער יפוער תפיסה, האט ער זיך בעקענט מיט סטאווסקי און ראזענבלאטען, ווען זיי האבען זיך געטראפען צום צווייטען מאל, האט סטאווסקי איהם ערקלערט, אז ער צוזאמען מיט ראזענבלאטן זענען ארעסטירט אין צוזאמענהאנג מיט'ן ארלאזאראוו־מארד. סטאווסקי האט פארגעלעגט דעם עדות, אז ער זאל בעהמען אויף זיך די שולד אין ערמארדען ארלאזאראוו'ן. סטאווסקי האט געהאלטען, אז מעדזשידן וועט דאס אנקומען לייכט, ווייל מעדזשיד איז אין זואוקס ענהליך צו סטאווסקין און איסא דערוויש צו ראזענבלאטן.

פאר בעהמען אויף זיך די שולד האט סטאווסקי דעם עדות צוגעזאגט 1000 פונט און בעהאלטען די פערטיידיגונג, אדוואקאטען האבען געזאלט געבראכט ווערען פון אויסלאנד, סטאווסקי האט א חוץ דעם אויך צוגעזאגט 500 פונט פאר א דריטען אראבישען אראסטירטען סובסי לאבלאווי.

ראזענבלאט האט דעם עדות געזאגט, ווי אזוי דער מארד איז פארגעקומען. ער מיט סטאווסקי זענען נאכגעגאנגען ארלאזאראוו און זיין פרוי, ווען זיי האבען שפאצירט אויפ'ן ברעג ים ביז'ן מוסולמענישען בית־עולם. דארט זענען זיי אריין אין א ביידעל און געווארט ביז ארלאזאראוו וועט צוריקגעהן, דאן איז סטאווסקי צוגעגאנגען צו ארלאזאראוו'ן און געפרעגט ווי שפעט ס'איז. ד"ר ארלאזאראוו האט געענטפערט, אז ער קען נישט אין דער פינסטער זעהן או פ'ן זייגער. דעמאלט האט סטאווסקי ארויסגענומען א לאמפעל און געלויכטען ארלאזאראוו'ן, און דער זעלבער צייט האט ראזענבלאט געשאסען, דאן זענען זיי ביידע אנטלאפען אין דער ריכטונג צום בערגעל. סטאווסקי האט דעם עדות געוויזען א פלאן פונ'ן מארד, וועלכען סטאווסקי האט שוין געהאט צוגעגרייט.

— צוזאמענגענגס — זאגט ווייטער דער עדות — האט סטאווסקי און ראזענבלאט ווידער מיך צוגערעדט, אז איך זאל נעהמען די שולד אויף זיך, ווייל אלע פערטיידיגונגס־מיטלען זענען אנגענומען געווארען.

ריכטער קארי וויל וויסען, צי אין תפיסה האט קיינער נישט אונטערגעהערט זייער געשפרעך. דער עדות זאגט, אז נישט, ווייל זיי האבען גערעדט דורכ'ן פענסטער און דורך דער טיר.

אויף א פראגע פון פראקוראר, זאגט דער עדות, אז זיי האבען גערעדט העברעאיש.

אבדול מעדזשיד ערקלעהרט ווייטער, אז ווען מ'האט איהם שפעטער איבערגעפיהרט אין דער ירושלים'ער תפיסה, האט סובסי לאבלאווי איהם צוגערעדט, אז ער זאל נעהמען די שולד אויף זיך, און אז ער זאל נישט מורא האבען. די ערשטע 500 פונט האט ער שוין ערהאלטען. סובסי האט איהם ווייטער געזאגט, אז ער זאל געדענקען גענוי די דאטע פון מארד, דאס איז געווען דעם זעלבען טאג ווען, ס'איז ארויסגעטרעטען דער עגיפטישער אטלעט הוסייני.

דערמיט איז איבערגעריסען געווארען דער פערהער פון אבדול מעדזשיד ער וועט נאכאמאל אויסגעהערט ווערען.

ירושלים, 9 (טעלעגראפיש דורך יט"ם)
דער עדות משה קאהען ערקלעהרט, אז ער איז ארעסטירט געווארען דעם 17 אויגוסט. ער האט זיך בעקאנט מיט ראזענבלאטן און האט געוואונען זיין צוטרוי. ראזענבלאט האט איהם געוויזען א בריף פון זשאבאטינסקין, אין וועלכען ער האט אויפגעמונטערט די ארעסטירטע. האלטענדיג דעם בריף, האט דער עדות אויפמערקזאם געמאכט ראזענבלאט'ן, אז ער האט אזעלכע מיידעלשע הענד, דאס מ'קען זיך גארנישט פארשטעלען, אז זיי האבען געהאלטען א רעוואלווער.

— און דאך איז א פאקט — האט ראזענבלאט געענטפערט — זיי האבען געהאלטען א רעוואלווער.

אויף א פראגע פון אדוו. סעמועל, פארוואס ער איז געווען ארעסטירט, ענטפערט דער עדות, אז פאר גנב'ענען א זייגער אין זיין אייגען הויז.

איבעריגענס האט ער אליין געוואלט געהען זיצען.

אדוו. סעמיועל: — פארוואס האט איהר געוואלט געהען זיצען?

עדות: — איך בין נישט מחויב צו זאגען.

ריכטער: — איהר מוזט זאגען.

עדות: — איך דערמאן זיך נישט.

ווייטער ווערט פעסטגעשטעלט, אז קאהען איז צוערשט געזעסען אין אנ'אנדער קאמער און ערשט דאן האט מען איהם איבערגעפיהרט אין דער קאמער פון ראזענבלאט'ן.

אדוואקאט סעמיועל פרעגט דעם עדות, צי האט נישט אמאל דער תפיסה־אויפזעהער איהם געהייסען רעדען מיט ראזענבלאט'ן, אז דער לעצטער זאל זיך מודה זיין.

דער עדות דערמאהנט זיך נישט גענוי, אבער שווערען, אז ס'איז אזוי נישט געווען, וויל ער נישט.

אדוו. סעמועל פרעגט, צי איז ער ווירקליך א רעוויזיאניסט, אזוי ווי ער האט דאס געזאגט ראזענבלאטן.

דער עדות ערקלערט, אז דאס איז א ליגען, ווייל ער האט א טבע טיילמאל צו זאגען ליגען.

אדוו. סעמועל פרעגט, צי האט איהם נישט די פאליציי אנגעשטעלט צו שפיאנירען די רעוויזיאניסטען. דער עדות ענטפערט, אז ער קען זיך דאס נישט דערמאהנען.

אדוו. סעמועל געלינגט פעסטצושטעלען, אז אנשטאט 15 טעג, איז דער עדות געזעסען נאר 3 טעג אין ארעסט, און אז נאכן ארויסגעהן פון תפיסה, האט ער בעקומען בעשעפטיגונג אין דער פאליציי.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט זענען מיר מודיע אלע מתפללים פון דער געגנד פאמארסקא, קילינסקיעגא, טארגאווא און אומגעגענד, אז פרייטאג־צו־נאכטס און שבת מברכים, דעם 12. מאי 1934, וועט אין אונזער שוהל אויף פאמארסקא 46 דאווענען דער גוט־בעקאנטער חזן, טענאר ר' משה זשלאנטש

אלע מתפללים, וועלכע ווילען האבען א גייסטיגען גענוס, זאלען קומען הערען דעם בעריהמטען חזן און וועלען בלייבען אויף שטענדיג אונזערע מתפללים.

איינטריט פריי! מיט אכטונג דער קאמיטעט

איבעראשענדע נייעס!

פעראיין נושאי המטה וגמילת חסדים

פלאץ װאלנאשטשי 3.

נאך שווערער מיה איז אונז געלונגען צו אנגאזשירן דעם בעריהמטען ווינער אויבער־קאנטאר

ה' דוד ווייסבערגער

וועלכער וועט דאווענען דעם פרייטאג־צו־נאכטם און שבת פ' ב"ב שמברכין החודש סיון אין בערלינער זאל זאכאדניא 26. — די גאנצע הכנסה איז בעשטימט פאר דער גמילת חסדים־קאסע.

כדי צו געבען די מעגליכקייט דער לאדזער בעפעלקערונג צו הערען דעם בעריהמטען חזן, האבען מיר פארקלענערט די פרייזען אויף 1 זל. פרייטאג און שבת צוזאמען. פאר פרויען א ספעציעלער זאל.

בילעטען שוין צו בעקומען 1) ביי ה' מאטיל טונק, נאוואמיעסקא 20 אין ספרים־געשעפט 2) ביי ה' אלי' וויסמאן בזשעזשינער 20 אין היטען־געשעפט 3) פירמע סאלוויע נארוטאוויטשא 14 אין גאלאנטערי־געשעפט 4) אין אונזער פעראיינס־לאקאל, פל. וואלנאשטשי 3 פון 7 ביז 10 אוונט און פרייטאג א גאנצען טאג אין בערלינער זאל.

פאר גאלד, ביזשוטעריע

און לאמבארד־קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

אויערן, נאז און האלז־קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע וצוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

Dr.

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראזי־קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145 טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 6—8 אוו.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער ליבע און אונפערגעסליכע

נ"ע רויזע פרישמאן

אשת ר' יחזקאל נ"י

(געבוירענע אפאטאווסקא)

(פיעטריקאווער 17) אין עלטער פון 63 יאהר.

די לוי' קומט פאר היינט, דאנערשטאג, ד. 10. מאי 1934, 3 א זייגער נאכמיטאג פון טהרה־הויז, וועגען וואס ס'טיילען מיט אין טיפען צער

מאן, קינדער און פאמיליע.

בעקאנטמאכונג.

די אלגעמיינע פערזאמלונג

פון מיטגלידער פון דער קאאפעראטיווער קליינ־הענדלער־באנק, לאדז, אגראדאווא 2, קומט פאר היינט, דאנערשטאג, דעם 10 מאי 1934, פינקטליך 5 נאכמיטאג אין ענגלישען זאל, אלעי 1־טער מאי 2.

טאג־ארדנונג:

1) דערעפנונג; 2) וואהלען פון א פרעזידיום; 3) דאס איבערלייענען דאס פראטאקאל פון דער פריהערדיגער אלגעמיינער פערזאמלונג; 4) בעריכטען: א) פון דער פערוואלטונג, ב) פונ'ם ראט, ג) פונ'ם פערבאנד פון די יודישע קאאפעראטיווע געזעלשאפטען און פוילען; 5) דאס בעשטעטיגען דעם בילאנס פאר'ן יאהר 1933; 6) פערטיילען דעם ריוח פאר'ן יאהר 1933; 7) וואהלען פון 1 מיטגליד אין דער פערוואלטונג און 3 מיטגלידער אין אויפזיכטס־ראט אנשטאט די אויסגעלאזטע; 8) דאס אננעהמען דעם בודזשעט פאר'ן יאהר 1934; 9) ענדערן דעם פאראגראף 14 פון סטאטוט.

ראט און פערוואלטונג

פון דער קאאפ. קליינהענדלער־באנק

אין לאדז, אגראדאווא 2.

אכטונג! יודען פון ראדאם,

אפאטאוו, אסטראוויעץ, אפאטשנא, אדזשיוואל, ביאלאבזשעג, גלאוואטשאוו, דרילטש, דזשעוויצא, וויערזביצא, וואליאנאוו, זוואלין, זשארנאוו, יעדלינסק, ליפסק, סטאשעוו, סאנדאמיר, סאלעץ, סקארזשיסקא, סקארשעוו, פשיסוכא, פשיטיק, פשעדבארז, קאזשעניק, קאנסק, קאזאנאוו, ראדאשיץ, שידלאוויעץ און שכנות'דיגע שטעט און שטעטלעך. קומט מאסענוייז פערשרייבען זיך אלס מיטגלידער אין אייער הילפס־געזעלשאפט, שענקעוויטשא 3/5 (פראנט, פארטער), וואס האט די אויפגאבע צו פערטיידיגען אייערע אינטערעסען אין לאדז.

דער סעקרעטאריאט איז טעטיג יעדען טאג חוץ פרייטאג און יו"ט פון 8—10 אוונט.

זיבען מיליאָן העקטאַר לאַנד

אַלס אויטאָנאָמישע מלוכה פאַר יודען

ג... ע, 9. (ספ. טעל.) פון מאָסקווע איז מען מודיע:

אין די היינטיגע מאָסקווער צייטונגען איז פאַרעפענטליכט אַ דעקרעט פון צענטראַלען אויספיהרונגס קאָמיטעט פון סאָוויעט־רוסלאַנד, וועלכער איז אונטערגעשריבען דורך קאַליניען און דעם ערשטען סעקרעטאַר יענוקידזע מכוחין בילדען אַן אויטאָנאָמישע יודישע מלוכה אין ביראָ־בידזשאַן.

דער שטח וואָס איז בעשטימט פאַר דער אויטאָנאָמישער יודישער רעפובליק מאַכט אויס 7 מיליאָן העקטאַר לאַנד.

פאַרשטאַרקטע פּאָליציי־פּאַטרולען אין עמק השרון

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פאַראָרדנונג, לויט וועלכער ס'ווערט פאַרבאָטען צו בעקעמפען די אונטערנעהמונגען, וועלכע בעשעפטיגען אַראַבישע אַרבייטער, זיינען פאַרשטאַרקט געוואָרען די פּאָליצייאישע פּאַטרולען אין עמק השרון.

דער „דבר" שרייבט, אַז דער פאַרבאַנד פון די פּרדסים־בעזיצער מיט סמעלאַנסקי'ן בראש זענען פאַר דער פאַראָרדנונג, וועלכע איז אין די אינטערעסען פון די פּרדסים־בעזיצער.

וועגען פאַראייניגען א"י מיט עבר הירדן

ירושלים, 9 (יט"א טעלעגראַפיש)

די אַראַבישע פּרעסע שרייבט, אַז צווישען עמיר אַבדולאַ, ד"ר וויצמאַן און משה שערטאָק וועלען פאָרקומען אונטערהאַנדלונגען וועגען פאַראייניגען ארץ־ישראל מיט עבר־הירדן. די דאָזיגע אונטערהאַנדלונגען זאָלען פאָרקומען אין חודש יוני ביים רונדען טיש אין לאָנדאָן.

זיך אָנגעהויבען די 11-טע „לאַפּפּ"-וואָך אין וואַרשע

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש)

היינט האָט זיך דאָ אָנגעהויבען, 5 נאָכמיטאָג, די 11-טע „לאַפּפּ"-וואָך.

עס זיינען פאָרגעקומען 2 פּראָפּאַגאַנדע־דעמאָנסטראַציעס.

אַ פּראָטעסט פון אגודת ישראל

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש דורך יט"א)

צוליב דעם פאַרמשפּט'ן די מיטגלידער פון שומרי־שבת אין ארץ־ישראל (וועגען וואָס מיר האָבען נעכטען געמאָלדען) האָט די צענטראַלע פון אגודת ישראל אַוועקגעשיקט אַ פּראָטעסט צום הויך־קאָמיסאַר און צו דער עיריה (מאַגיסטראַט) אין תל־אביב.

DR. MED. H. LUBICZ

פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנק.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 41-32.
צמפּפאַנגס־שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאַג און יו"ט 9–1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע־זאַל

פּויליש'ער אויסערן־מיניסטער אין בוקאַרעשט

בוקאַרעשט, 9 (ספ. טעל.)

דער אויסערן־מיניסטער, יוזעף בעק צוזאַמען מיט זיין פרוי זענען היינט 3 אַ־זייגער ביי־טאָג אָנגעקומען קיין בוקאַרעשט.

אויפ'ן זאַל האָבען זיי מקבל פּנים געווען דער מיג. טיטולעסקו מיט זיין פרוי און נאָך פיל הויכגעשטעלטע בעאַמטע און מיליטער־לייט.

דער מיג. בעק האָט זיך תיכף איינגעמאָלדען אין אוידיענץ־בוך פון קעניגליכען פּאַלאַץ, אין פּאַלאַץ פון דער קעניגין מאַריאַ און פון פירשט מיקאָלאַי.

האַלב 7 האָט ער אָפּגעגעבען אַ וויזיט דעם מיג. טיטולעסקו, וועלכער האָט איהם האַלב 8 רעוויזיטירט אינם בנין פון דער פּוילישער געזאַנדשאַפט.

האַלב 9 איז אין אויסערן־מיניסטעריום אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ פייערליכער מיטאָג לכבוד דעם גרויסען גאַסט, אויף וועלכען עס האָבען געהאַלטען רעדעס מיג. טיטולעסקו און מיג. בעק.

דעמאָנסטראַציע פון שוצבונדיסטן אין מאָסקווע

בערלין, 9. (ספ. טעל.) אין דער 1־טער מאַי־רעוויו איז מאָסקווע האָבען אָנטיילגענומען עטליכע הונדערט עסטרייכישע שוצבונדיסטען, וואָס זענען דאָרט אָנגעקומען דורך טשעכיען.

די שוצבונדיסטען האָבען מאַרשירט אין אוניפאָרמען און מיט געווער אין די הענד. זיי האָבען געטראָגען טראַנספּאַראַנטען מיט אויפשריפטען געגען דאָלפוסן פאַר דער טריבונע, אויף וועלכער עס האָט זיך געפונען דער דיפּלאָמאַטישער קאָרפּוס מיט דעם עסטרייכישען געזאַנדטען.

דער עסטרייכישער קאָנסול האָט מחמת דעם די טעג אַריינגעטראָגען אַ פּראָטעסט אין דער סאָוויעטישער רעגירונג. דער פּראָטעסט איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

אַ לאַסט־אויטאָ האָט שווער פאַרוואונדעט 4 זעלנער

לוצק, 9 (טעלעפאָניש).

פון ראָוונע איז מען מודיע, אַז דאָרט, אינ'ם פאָרשטאָט צעגעלניאַ איז דער שאָפער יאַן פריימאַן מיט אַ לאַסט־אויטאָ אַריינגעפאָהרען אין אַנ'אַדורכגעהענדע מיליטער־אָפּטיילונג. 4 זעלנער זיינען שווער־פאַרוואונדעט געוואָרען און העכער 10 — לייכט.

דער שאָפער איז אַרעסטירט.

ברויז און געל...

די פייערליכע אויפנאַמע פונ'ם יאַפּאַנישען אַדמיראַל מאַטשושיטאַ אין בערלין

בערלין, 9 (ספ. טעל.)

לכבוד דעם יאַפּאַנישען וויצע־אַדמיראַל מאַטשושיטאַ האָט די דייטש־יאַפּאַנישע געזעלשאַפט אין בערלין אַרויסגעגעבען אַנ'אויפנאַהמע, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון דער דייטשער אַרמעי און רעגירונג.

דער פאָרזיצער פון דער געזעלשאַפט, דער געוועזענער אַדמיראַל בעהנקע, האָט אין זיין בעגריסונגס־רעדע אונטערגעשטראָכען, אַז דייטשלאַנד איז פאַרבונדען מיט יאַפּאַן דורך קנופּען פון אַ־נערליכער קרובה'שאַפט. דער עכטער פּרייסישער קריסט און דער אַלטער גייסט פון יאַפּאַן זענען זיך שטענדיג נאָהענט געווען.

ווייטער האָט בעהנקע גערעדט וועגען דעם קאַמף פאַר'ן שלום און גלייכבערעכטיגונג, וואָס דייטשלאַנד און יאַפּאַן פיהרען, און אין דעמזעלבען גייסט האָט אויך זיין רעדע געענטפערט דער יאַפּאַנישער גאַסט, וועלכער האָט פאַרענדיגט זיין דרשה מיט'ן פּזמון, אַז אין אינטערעס פון דער מענשהייט ליגט עס, אַז צווישען דייטשלאַנד און יאַפּאַן זאָל עס קומען צו אַ נ'ענגער צוזאַמענאַרבייט.

150 לופט־פליה־מאַטאָרען

האָט דייטשלאַנד בעשטעלט אין ענגלאַנד

לאָנדאָן, 9. (ספ. טעל.) גוט־אינפאָרמירטע קרייזען, וואָס שטייען נאָהענט צו דער לופט־פליה־אינדוסטריע, גיבען איבער, אַז די דייטשע בעשטעלונג אין אַרמסטראָנגס מאָטאָרען־פאַבריק מאַכט אויס נישט 80 שווערע לופט־פליה־מאָטאָרען, נאָר קיילעכדיגע 150.

מינ. באַרטו'ס בעריכט וועגען זיין וויזיט אין וואַרשע

פּאַריז, 9. (ספ. טעל.) היינט בייטאָג האָט דער אויסערן־מיניסטער באַרטו פאַר דער אויסערן־קאָמיסיע ביים פּאַרלאַמענט אָפּגעגעבען אַ בעריכט וועגען זיין רייזע אין וואַרשע און פּראָג.

לויט דערקלערונגען פון פּאָליטישע קרייזען, האָט דעם מינ. באַרטוס רעדע געמאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק ובפרט אין דעם מאָמענט, ווען ער האָט דערקלערט, אַז זיין געשפּרעך מיט'ן מאַרשאַל פּילסודסקי און מינ. בעק האָבען געגעבען די מעגליכקייט צו צושטערען אַלע מיספאַרשטענדענישען, און האָבען פאַרשטאַרקט די טראַדיציאָנעלע גוט־פריינדשאַפט צווישען פּוילען און פראַנקרייך.

לאָדזער נייעס

אָפּקלאַנגען פון קאָמאַשען־מאַכער־שטרייק

(אַ) בעת'ן שטרייק פון די קאָמאַשען־מאַכער אין מערץ ה. י. זענען די מיטגלידער פון דער שטרייק־קאָמיסיע אַריין צום מיטגליד פון דער קאָמיסיע שמעון לעווקאָוויטש, מלינאַרסקאַ 7, דאָרט אָפּצוהאַלטען אַ בעראַטונג וועגען שטרייק. צוליעב גרויס שטויגען האָבען זיי געטראָפען לעווקאָוויטשען אַרבייטען צוזאַמען מיט זיין זוהן און געזעלען.

די 8 מיטגלידער פון דער שטרייק־קאָמיסיע האָבען זיך דאָן, אין גרויס אויפרעגונג געוואָרפען און דעמאָלירט לעווקאָוויטשעס וואוינונג. עס איז אַרויסגערופען געוואָרען פּאָליציי, וועלכע האָט אַרעסטירט די דערמאָנטע מיטגלידער, וועלכע זענען נעכטען געשטאַנען פאַרן שטאָטישען געריכט און זענען פאַרמשפּט געוואָרען: לייב שוואַרצפאָטער, יהושע ראָזענבלאַט, שלום רעדליך, איצעק הילף און יעקב בענדזשינסקי — צו 2 חדשים יעדען. יאַנקעל זאַלמאַנאָוויטש, מאָטעל קירשענצווייג און יוזעף רובינשטיין — בעפרייט.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, דעם 10-טען מאַי 1934

9 צייט־סיגנאַל, 9,05 גימנאַסטיק, 9,25 גראַמאָפאָן, ידיעות 9,40 גראַמאָפאָן, 9,55 הויזווירטשאַפט, 10 גראַמאָפאָן, 10,30 גאָטעסדינסט, 11,57 צייט־סיגנאַל, 12,10 ידיעות, 12,15 מוזיק, 2 פעליעטאָן, 2,20 דאָרפישע טענץ און לידער: 3 מוזיק, 3,20 קאָנצערט, 4 פּראָגראַם פאַר קינדער, 4,30 גראַמאָפאָן, 4,55 ליטעראַרישע שמועסען, 5 רעפעראַט, 5,15 קאָנצערט, 6 אוידיציע, 6,40 פרעהליכע און לירעך, 7,05 ספּאָרט, 7,10 פערשידענעס, 7,30 פעליעטאָן, 7,45 רעפּערטואַר פון די טעאַטערן, קאָמוניקאַט פון לאָדז, 7,52 פייערליכע אוידיציע, 8,25 גראַמאָפאָן, 8,45 ידיעות, 8,55 טראַנסמיסיע פון טעאַטער „לאַ־סקאַלאַ" אין מילאַנע. בעת די פּויזעס: פעליעטאָנען, ידיעות און קאָמוניקאַטען.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — — —	87.00
3 פּראָצענטיגע בוראָוולאַנע —	44.25
4 „ דאָלאַרובקאַ —	53.25
7 „ סטאַביליזאַציע (אַמ.)	67.50
8 „ וואַרשאַווער שטאָט־בריף	56.50
8 „ לאָדזער „ „	50.00
ענגלישער פונט — — — —	27.04
דאָלאַר — אָפיצ. 5.27,50 נישט אָפיצ. —	5.23
גאָלד־דאָלאַר — — — —	8.97
גאָלד־רובל — — — —	4.65
דייטשער מאַרק — — —	2.05

רעפּערטואַר־טעאַטער — „ראָזמאַיטאַשטשי" ציגעל־גאַס 27 טעל. 112-25

דער יודישער שעוואַליער, דער פלאַם־פייערדיגער, צאַפּלדיגער, זינגענדיגער, טאַנצענדיגער בוף־קאָמיקער

פּסח'קע בורשטיין

צוזאַמען מיט דעם בעוואוסטען כאַראַקטער־קאָמיקער יעקב פישער

היינט, דאָנערשטאָג, 9.30 פּינקטליך סופּער־פּריז־פאָרשטעלונג
דער גרעסטער אַמעריקאַנער שלאַגער אין 3 אַקטען מיט 20 שלאַגער־נומערן

„אחתונה אין שטעטל"

כדי צו פּאָפּולאַריזירען אונזער נייעם טעאַטער און אונזער גרויסען גאַסט, צוזאַמען מיט די בעסטע וואַרשעווער סטאַר־טרופּע, האָבען מיר די פּרייזן פון די בילעטן רעדוצירט. אַזוי דאָס יעדער קאָן זיך שוין פאַרגינען אַ 3 שעה'דיגען פאַרוויילונגס־אָוונד פאַר קליין־געלד. בילעטן צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער פון 11 פריה ביז 2 און פון 5 נאָכמ.

ראַטעוועט אייער געזונד!

קראַנקע אויף רופּטורען (בוך־קראַנקהייטען)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל־גומי־באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים בוך־קראַנקהייטען (רופּטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס בעזייטיגט איך דורך פאַרלעגען ספּעציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך־באַנדאַזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען־ביין (הויקערס) אָרטאָפּעדישע הייל־גאָרסעטן אויף ביינער־שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָפּעדישע הייל־אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס־מאָדעלען, אויף זשילאַקעס. — גומי־זאָקן לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס.

ספּעציעלער אַנשטאַלט פאַר הייל־אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ)

(פראָנט פּאַרטער), טעל. 177-09 נאָהענט פון לאָדזער פאַבריקס־באַהנהויף

בעמערקונג: דאָס פּרשינען פון די קראַנקע איז זאָנבעדינגט נויטיג. צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען און דאַנק־בריף.

(אין זגערזש אויף טלומאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

בּיטשריפט = בּיורא

פאַר געריכטס־ און אַדמיניסטראַציע־מאַכט

B. Mann

האָט זיך איבערגעצויגן פון פּעטריקאָווער 10

אויף פּעטריקאָווער 82

פּאַרטער, לינקע אָפיצינע.

אויפפאָדערונג!

הערן יעקב י. בילאַוער,

זאַכאָדניאַ 49 (געוו. ראַטמאַן).

מיר פאָדערן איך אויף צום לעצטען מאָל, צו ערלעדיגען אונז די חובות אין פאַרלויף פון 2 טאָג ד. ה. ביז פרייטאָג דעם 11 מאַי ה. י., אין געגענפאַל נעמען מיר אָראָפּ פון זיך יעדע פאַראַנטוואָרטליכקייט פאַר די ווייטערדיגע פאָלגען.

מיט אַכטונג

יוסף רייזמאַן, פּיעטריקאָווער 33.

עמנואל קאַטליצקי, „ 31.

לאדז. 10 מאי 1934

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאדז 10 מאי 1934

ווי גוט עס וואלט געווען, ווען...
ס'איז נאך קיין זאך נישט פערשפעטיגט

אַלעמאָל, ווען מ'הויבט אָן רעדען וועגען עפּעס אַ פּלאַן צו ראַטעווען אַהער" העלפען יודען, דוכט זיך אונז, אַז דער פּלאַן איז אַביסעלע פערשפּעטיגט. בכלל האָבען מיר אָפּט אַ טבע, צו ציילען ספירה אויף צוריק.

אַט, למשל, ווען מ'רעדט אַצינד מכות אַ טעריטאָריע: ענטפערט מען תיכף: ווי גוט וואָלט געווען, ווען מיר וואָלטען פאַר 27 יאָהרען אָנגענומען דעם ענגלישען אוגאַנדע־פּלאַן; ווער ווייסט, וואָסער ריזיגען ישוב מיר וואָלטען שוין איצט געהאַט. ס'וואָלט שוין אפשר אינגאַנצען געלעזט געוואָרען די יודישע פּראָבלעם.

ווען פּראָפעסאָר הערמאַן שפּירא איז מיט איבער פערציג יאָהר צוריק אַרויס אין „המליץ" מיט זיין פּראָיעקט וועגען גרינדען אַ נאַציאָנאַל־פאָנד אויסצולייזען דעם באָדען אין ארץ־ישראל, האָט ער דעמאָלט בענוצט אַזאַ אַרגומענט: ווען די יודען, וואָס זענען אַרויסגעטריבען געוואָרען פון שפּאַניע, וואָלטען אין יענער צייט אַוועקגעלייגט אין באַנק איטליכער צו איין גראָשען, וואָלט שוין איצט פון פּראָצענט זיך צונויפגעקליבען אַזאַ ריזיגער קאַפּיטאַל, אַז ס'וואָלט שוין געקלעקט אויסצולייזען דאָס גאַנצע לאַנד.

בכלל הערשט ביי אונז אַ מיינונג, אַז אַמאָל, אין מיטעלאַלטער, אָדער בכלל פריהער ווי איצט, זענען נאָך געווען אַ סך פערשידענע מעגליכקייטען וועלכע זענען שוין אָבער איצט אויסגעשלאָסען, און מיט יעדען טאָג ווערט עס אַלץ שמעלער און ענגער. און וואָס מ'וועט נישט אַריינכאַפּען היינט, וועט מען שוין נישט קענען מאָרגען דעריאָגען.

דער דאָזיגער געדאַנק איז אין גרונט אַ פאַלשער. אַט זאָגען מיר, למשל, אַז די מוראַדיגע צרות, וואָס בושעווען לעצטענס איבער אונזערע קעפּ, מאַכען אונז דאָס לעבען פשוט אוממעגליך און צווינגען אונז צו ראַטעווען זיך ווי מ'קען און וואו מ'קען. אַט די דאָזיגע צרות זענען גאַנץ געווענליכע קאָפּיעס פון די מיטעלאַלטערליכע צרות; באַכמעהר, זיי שטאַמען אויך כמעט פון איינעם און דעמזעלביגען מקור.

די נישט־פערגינערישקייט פון דער קריסטליכער שטאַטישער בעפעלקערונג לגבי יודען, האָט אַרויסגערופען אין דייטשלאַנד די שרעקליכע גזרות פון מיטעלאַלטער. אַלע קרייצצוגען און שחיטות, און גירושים, און דיזעלביגע נישט־פערגינערישקייט הערט זיך אויך היינט. אויב זי איז דעמאָלט געווען געקנאָטען אויף רעליגיעזע פאַנאַטיזם און היינט אויף נאַציאָנאַלע, איז דאָך דער חילוק נישט קיין גרויסער.

פונקט אַזוי זענען אויך די פערגרעסערטע צרות און רדיפות אין אַנדערע לענדער.

הייסט עס דאָך, אַז שוין דעמאָלט האָט געהערשט דיזעלביגע כלומרשטע ענגשאַפט און שווערקייט צו געפינען אַ ביסען ברויט.

און אַז ס'האָבען זיך געעפענט נייע וועלט־טיילען, בראש מיט אַמעריקע וויפיל הונדערט טויזענטער פון פערשידענע פעלקער, אַרויסגעשטויסענע פון זייערע היימען האָבען דאָרט געזוכט אַ מקום מקלט, ווייל אין די אַלטע היימען איז מען פשוט דערשטיקט געוואָרען פון ענגשאַפט און צושטאַרבען פון הונגער און אָרעמקייט!

און אונזערע יודען זענען טאַקע אויך נישט אָפּגעשטאַנען פון קאַמפּאַניע. אַ פינף מיליאָן אויסגעשפּיגענע האָבען זיך טאַקע איינגעזעצט אין יענע נייע ישובים און זענען איצט פאַר אונז די גרעסטע אַרויסהעלפערס אין צייטען פון נויט.

און די נייע טעכנישע דערגרייכונגען האָבען געבראַכט אַ רעוואָלוציע אין אונזערע פערשידענע בעגריפען. די קאָמוניקאַציע־אַנטוויקלונג האָט איבערגעענדערט דעם בעגריף פון שטח. די טעכנישע פערבעסערונגען אין דער בוי־קולטור האָבען געבראַכט דערצו, אַז אין אַ קליינעם בעריך שטח, ווי ניו־יאָרק זאָלען קענען וואוינען האַנדלען און וואַנדלען ביז צעהן מיליאָן מענשען, וועלכע האָבען אין מיטעלאַלטער געדאַרפט פערנעהמען אַ מלוכה גרויס ווי דייטשלאַנד מיט פוילען צוזאַמען! די פערבעסערונג פון דער אַגריקולטור האָט געבראַכט דערצו אַז דאָס ענגע דייטשלאַנד קען זיך שוין כמעט אַליין אויסהאַלטען און אַז אין דער פּיטשעמאַנטשיקער ארץ ישראל פאַנטאַזירען ציוניסטען צו באַזעצען מיליאָנען יודען דורך אינטענסיווער ווירטשאַפט!

ווען מענשען וואָלטען נאָר געפונען דעם שכל ווי אַזוי צו פערטיילען צווישען די קלאַסען, נאַציאָנען און פעלקער דאָס גוטס פון דער וועלט, וואָלט איצט פאַקטיש געווען אויף דער וועלט מעהר פּלאַץ, ווי ס'איז געווען מיט פינף הונדערט יאָהר צוריק, ווייל מ'ווייסט איצט בעסער, ווי דעם פּלאַץ אויסצונוצען.

פערקעהרט ווידער, אויף וויפיל דער גייסט פונ'ם מענשען טרייבט איהם פאָרט צו וואַנדערווען כסדר און איינצונעמען אַלץ פרישע ווינקלען פון דער וועלט זענען נאָך פאַראַן ריזיגע שטחים אין די אַמעריקאַנער פּרעריעס און רוסישע סטעפּעס וואו עס וואָלטען זיך נאָך געקענט איינמאַשטשען צענדליגער און הונדערטער מיליאָנען מענשען.

הייסט עס אַז די פערשפּעטיגטע צייט קען מען גאַנץ גרינג אָניאָגען, און נאָך וויניגער דאַרף מען בעדויערען די פערלוירענע געלטען, באַכוועס ווי מיר האָבען שוין געזעהן ווי גיך ס'ווערט אַמאָל אַ תל פון גאַנצע געלט־סיסטעמען אין אַ מלוכה, עלעהיי די דעוואַלואַציעס אין פראַנקרייך, דייטשלאַנד און פוילען, און די לעצטע וואונדערבאַרע אַקציע פון פּרעזידענט רוזוועלט אין אַמעריקע.

פופציג מיליאָן פונט, זאָגט מען, האָבען יודען שוין אינוועסטירט אין ארץ ישראל. צי איז דאָס יודישע פאָלק דערפון אָרימער געוואָרען? אַ סברה, אַז דער איצטיגער יודישער פערמעגען אין א"י איז פילפאַכיג מעהר ווערט. אָבער נישט בלויז אין א"י, אויך אין אַמעריקע און אין אַנדערע לענדער, אַפילו אין יענע לענדער, וואו מ'וואַרפט זיך מיט יודען ווי מיט אַן איבעריגע זאַך, האָבען אַ טייל יודען פאַר דער צייט אָנגעזאַמעלט אומגעהייערע פערמעגענס.

אַקעגען־זשע האָט אַמעריקע אין איין טאָג פון בערזע־קראַך פערלוירען, ווי מ'האָט דעמאָלט אויסגערעכענט 60 מיליאַרד דאָלאַר, וואָס צווישען זיי איז אוודאי געווען אויך אַ שפּאַר ביסעל יודישע.

די אונטערשטע שורה איז אַז מ'דאַרף נישט ציילען קיין ספירה אויף צוריק. מ'דאַרף זיך נישט אַבטמוטיגען מיט דער שטענדיגער גריבלעניש איב'ם „העטיך וואָלטיך", נאָר מ'דאַרף שטענדיג קוקען פאָראויס און נישט פערזעהען קיין שום הילף־מיטעל וואָס ווערט פאָרגעלייגט.

האָבען דאָך נאָך אויך די גליקליכע היים־פעלקער נישט געפינען דעם סוד ווי אַזוי צו לעבען אין שלום און זיכערקייט; פאַרוואָס זאָלען מיר, דאָס גלות־פאָלק זיין אין אַ בעסערען מצב?

פ. ס.

א צעהנדליג „נידערס" און „זאל לעבען"
א בינטעל לאזונגען און איין אנעקדאט

די גרופּע פון די יונגע און ראַדיקאַל־געשטימטע סענאַטאָרען „לעגיאָן מלאָדיך" האָבען, ווי באַקאַנט זיך בעטייליגט, אין די פייערונגען פון ערשטען מאַי, אויך זיי האָבען ערקלערט, אַז דער ערשטער מאַי איז דער יום־טוב פון פּראָלעטאַריאַט, דער יום־טוב פון דער פוילישער אַרבייטס־וועלט, דער יום־טוב פון דער יונג־לעגיאָנערישער בעוועגונג.

אין דעם אויפרוף, וועלכען דער לעגיאָן מלאָדיך האָט געהאַט אַרויסגעלאָזט געפינען מיר אַזעלכע לאָזונגען:

זאָל לעבען דער פיהרער פון פוילישען פּראָלעטאַריאַט יוזעף פּילסודסקי!

כבוד פאַר די קעמפער פאַר אומאָפּהענגיגקייט!

כבוד פאַר די רעוואָלוציאָנערען פון יאָהר 1905!

כבוד פאַר די לעגיאָנערען און פּעאָוויאַקעס, די קעמפער פאַר דעם אומאָפּהענגיגען פּראָלעטאַרישען פוילען!

זאָל לעבען די מאָראַלישע קרעפטיגקייט פון פוילישען פאָלק!

דער מענש פון אַרבייט און דער זעלנער זענען די עליטע פון פאָלק!

אַרבייט פאַר'ן כלל איז דער איינציגער בוי־עלעמענט פון דעם קינפטיגען פוילען!

נידער מיט אומגערעכטיגקייט און אומרעכט!

זאָל לעבען די מעכטיגע און גערעכטיגע מלוכה פון אָרגאַניזירטער אַרבייט!

דורך ענדערען די אָרדנונג צו אַ גרויסען פוילען!

דורך פּלאַן־ווירטשאַפט צו דער מעכטיגקייט פון דער מלוכה!

נידער מיט דער קאַפּיטאַליסטישער אָרדנונג!

מיר פאָדערען די פערשטאַטליכונג פון דער אינדוסטריע!

מיר פאָדערען צו ענטאייגענען די פּריצים!

מיר פאָדערען אַ גלייכען לעבענס־סטאַרט פאַר אַלעמען דורך גרינדליכער ענדערונג אין ירושה־רעכט!

נידער מיט די פרעמדע אַגענטורען אין דער פוילישער מלוכה!

נידער מיט דער תכנעהדיגקייט לגבי פרעמדע מלוכות!

נידער מיט קאָמינטערן!

נידער מיט דעם צווייטען אינטערנאַציאָנאַל!

נידער מיט די אַגענטען פון שוואַרצען אינטערנאַציאָנאַל!

מיר פאָדערען אָפּצוטיילען די מלוכה פון דער קירך!

נידער מיט לעוויאַטאַן און מיט די קאָנסערוואַטיווע אָרגאַניזאַציעס!

מיר פאָדערען צוריקציהען די אַנטי־אַרבייטער־געזעצען!

נידער מיטן פאַשיזם און מיטן היטלעריזם!

נידער מיטן פוילישען היטלעריזם פון אַזוי נער. ראַדיקאַל־נאַראָדאָווען אַגוז!

נידער מיט דער פינסטערקייט, קליינבירגערליכקייט און שליאַכצעטווע, די איבערבלייבעכצען פון דער אונטערגייענדיגער וועלט!

דער לעגיאָן פון די יונגע איז דער אָרגאַניזירטער בעוואוסטזיניגער קאַדר פון דער פוילישער אַרבייטס־וועלט!

לעגיאָניזירען דעם פּראָלעטאַריאַט און פּראָלעטאַריזירונג פון לעגיאָן איז דער געבאָט פון דער שעה!

מענשען פון אַרבייט אונטער די פאָהנען פון דער אומאָפּהענגיגער בעוועגונג פון לעגיאָן מלאָדיך!

דער ערשטער פון די פיל געבראַכטע לאָזונגען איז מסתם דער שטאַנדאַר־לאָזונג. מיר ווייסען נישט, צי ער איז פריהער אויטאָריזירט געוואָרען דורך מאַרשאַל פּילסודסקי. עס איז כדאי אין דעם צוזאַמענהאַנג צו דערציילען אַ היסטאָרישען אַנעקדאָט, וועלכער ווערט איבערגעגעבען אין איינינע ביאָגראַפיעס פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

אַ פּאָר טאָג נאָכדעם ווי עס זענען געוואָרען פערטריבען די אָקופּאַנטען אין פוילען האָט זיך ערקלערט פאַר אומאָפּהענגיג, זענען צו פּילסודסקין געקומען זיינע פריינד פון דער אַמאָליגער פּאַרטייאישער אַרבייט אין פּ.פּ.ס. ווי געוועהנליך, האָבען זיי זיך צו איהם געווענדעט אויף „חבר".

פּילסודסקי זאָל זיך האָבען געווענדעט צו זיינע געוו. חברים מיט די ווערטער:

מיינע הערען! אונזערע בעציהונגען שטעלען זיך מיר פאָר אַזוי, ווי מיר וואָלטען זיך געהאַט אַמאָל אַריינגעזעצט אין אַ צוג, וואָס גייט צו דער סטאַציע „סאָציאַליזם". ביז איצט זענען מיר געפאָהרען צוזאַמען. איצט האָט זיך אונזער צוג אָפּגעשטעלט אויף דער סטאַציע „אומאָפּהענגיג פוילען". אָט אויף דער סטאַציע שטייג איך אַרויס און בלייב דאָ. איהר קאָנט פאָהרען ווייטער. איך ווינש אייך גליק אין אייער וועג און אַדיע!

פארוואס האבען מיר ליב די שווארצע העמדלעך?
די סענטימענטאלע רעוואלוציאנערע בעוועגונג אין ענגלאנד

אין דער אייראָפּעאישער פּרעסע שרייבט מען לעצטענס אָפּט און ענגסט וועגען די ערפאָלגען פון פאַשיזם אין ענגלאַנד, וועגען די שאַנסען, וועלכע עס האָט סער אָסוואַלד מאָסלעי און זיינע שוואַרצע העמדלעך. מיט אַ יאָהר צוריק האָט מען אין ענגלאַנד אָפּען געלאַכט פון דער בעוועגונג. דעסגלייכען אין אייראָפּע. אָבער עס שטעהט נישט לאַנג האָבען אין פּאַרלאַמענט און אין לאָרדען־הויז פערשיידענע פּאָליטישע טוער אויפמערקזאַם געמאַכט דעם איבערן מיניסטער אויף דער פאַשיסטישער בעוועגונג, רעקאָמענדירענדיג אַנצונעהמען די נויטיגע מיטלען. דער מיניסטער, וועלכער האָט נישט פיינד קיין שפּאַס, האָט די וואָרנונגען ערנסט גענומען צו קענטניס און צוגעזאָגט צו זיין אויף דער וואַך.

צי איז אָבער אין ענגלאַנד ווירקליך פאַראַן אַן ערנסטע סכנה פון פאַשיזם? דער טאַלענטפולער רוסיש־יודישער פובליציסט ס. פּאָליאַקאָוו־ליטאָווצעוו האָט בעזוכט ענגלאַנד און אויפ'ן סמך פון זיינע אָבסערוואַציעס קאָנסטאַטירט ער, אַז די סכנה פון די שוואַרצע העמדלעך איז דאָרט מעהר ווי איבערגעטריבען. די ענגלענדער, שטעלט ער פעסט, זענען אינגאַנצען רוהיג בנוגע צו סער אָסוואַלד מאָסלעי און זיין בעוועגונג. זיי בעציהען זיך צו איהם מיט בטול, און רעדען נישט אַנדערש וועגען דער גאַנצער בעוועגונג ווי מיט אַ ליכטען שמייכעל.

וועגען ענגלישען פאַשיזם, וועגען זיינע ערפאָלגען און וואוקס טרומייטערט בלויז יעדען טאָג די פּרעסע פון ענגלישען צייטונגס־מאַגנאַט לאָרד ראָטעמיר. פּאָליאַקאָוו האָט צונויפגענומען אַ קאָלעקציע זיגערישע בעריכטען פון ענגלישען פאַשיזם און האַלט אַז זיי מאַכען אַן איינדרוק פון אַ קינדער־שפּיל. שטעלט איך פאָר, זאָגט ער, אַ רעוואָלוציאָנערע בעוועגונג פון וועלכער עס שמעקט מיט אידיליע, מיט בלומען און מידעלשע סענטימענטאַליטעט.

אין „דיילי מייל" אַ שטייגער, איז פול מיט רעקלאַמע וועגען דעם, אַז זונטאָג דעם און דעם דאַטום, וועט אין גרעסטען זאַל פון לאָנדאָן, אין אַלבערט־האָל פאָרקומען אַ מיטינג, אויף וועלכען דער גרינדער פון דער פאַשיסטישער בעוועגונג סער אָסוואַלד מאָסלעי וועט האַלטען אַ רעדע פאַרן פאָלק. די צייטונג ערקלערט, אַז אַ מיטינג אין אַלבערט־האָל איז אַ שטרענג עקזאַמען פאַר אַ פּאָליטישען טוער. ווער עס בעוויזט אָנצופילען דעם אַלבערט־האָל, דער בעווייזט דערמיט, אַז ער האָט היבשע זיך די עפענטליכע מיינונג. דער בעווייז הינקט אַ ביסעל אונטער, אָבער אַזוי, מיינט דער „דיילי מייל".

מען וואָלט געקאָנט מיינען, אַז עס איז איבריג אַזוי צו רעקלאַמירען דעם מיטינג, ווייל סער אָסוואַלד מאָסלעי איז אַזוי פּאָפּולער אַז טויזענטער מענשען וועלען לויפען איהם הערען. עס איז אָבער, ווייזט אויס, נישט אינגאַנצען אַזוי. די צייטונג האָט דעריבער ערקלערט אַ קאָנקורס: זי שטעלט אין רשות פון איהרע לעזער פינף הונדערט אומזיסטע פּלעצער אויפ'ן מיטינג פאַר די, וואָס וועלען געבען די בעסטע ענטפערס אויף דער פראַגע: פאַרוואָס האָבען מיר ליב די שוואַרצע העמדלעך? פינף הונדערט אומזיסטע פּלעצער — דאָס איז אָפיציעל וויפיל אומזיסטע ערטער עס זענען צוטיילט געוואָרען נישט אָפיציעל, — וועגען דעם שווייגט די צייטונג.

אָבער נישט דאָס איז דער עיקר. אינטערעסאַנט זענען די ענטפערס אויף דער דערמאָנטער אַנקעטע וואָס ווערען געדרוקט אין דער צייטונג. אָט זענען איינינע מוסטערען:

איך האָב ליב די שוואַרצע העמדלעך דערפאַר, ווייל איך בין אַמאָל געווען שטאָלץ צו זיין אַן ענגלענדער און האָב אויך ווייטער צו זיין שטאָלץ.

איך האָב אַמאָל געקעמפט פאַר גרויסבריטאַניען אין כאַקי, איצט טראָג איך אַ שוואַרץ העמדעל און קעמף פאַר נאָך אַ גרעסערען בריטאַניען.

איינער ענטפערט, אַז ער האָט ליב די שוואַרצע העמדלעך דערפאַר, ווייל זיי ווייסען וואָס זיי ווילען; קיין שום קאָנפערענצען, קאָמיטעטען, קאָמיסיעס, זיי וועלען פערניכטען די אַרבייטסלאָזיגקייט.

זיי זענען די בייע האָפנונג פון גרויסבריטאַניען.

פאַר גאָט, פאַרן קעניג, פאַרן לאַנד, דאָס איז דער לאָזונג פון די שוואַרצע העמדלעך, אָט פאַרוואָס איך האָב זיי ליב.

און אַזוי ווייטער", אין דעם זין. דער גרעסטער טייל פון די ענטפערס זענען אונטערגעשריבען פון פרויען. דער קוריאָז פון די בעשטייט אין דעם, וואָס די דריקען אויס די פוסטע פּראַזעאָלאָגיע אויך פון אַלע אַנדערע פּאָליטישע פּאַרטייען, און די מיינונגען פון די מענשען, וואָס ווילען בעקומען אומזיסטע ערטער אויף דעם מיטינג אין אַלבערט האָל, איז נישטאָ קיין צייכען פון ליידענשאַפט, פון האַס, פון עמפּערונג, פון די אַלע כוחות, וואָס זענען די בעוועגקראַפט פון אַ רעוואָלוציע.

רעזאלוציע אין אמעריקאנער קאנגרעס
לטובת יודען און קאטאליקען

וואַשינגטאָן, (יט"א). דער קאָנגרעסמאַן דזשאָזעף גאַוועגאַן (ניו־יאָרק) האָט אַריינגעטראָגען אין קאָנגרעס אַ רעזאָלוציע אין וועלכער עס ווערט געפאָדערט אַז פּרעזידענט רוזוועלט זאָל זיך אָננעהמען די עוולה (פון יודען און קאַטאָליקען וואָס ווערען פערפאָלגט דורך דער נאַצי־פּאָליטיק אין דייטשלאַנד.

אין דער רעזאָלוציע ווערט אויסגעדריקט די מיינונג פון קאָנגרעס, אַז די נאַצישע גרויזאַמקייטען פערלעצען די פּרינציפּען פון מאָראַל און גערעכטיגקייט און זענען עלול צו ברענגען צו אַ בּרוך פון שלום צווישען די פעלקער.

די רעזאָלוציע בעטאָנט אַז דאָס אַמעריקאַנער פאָלק איז שוין אַ לאַנגע צייט אויפגעטרייסעלט צוליב דער גרויזאַמער און נישט מענשליכער בעהאַנדלונג, וואָס ווערט אָנגעווענדעט דורך דער איצטיגער רעגירונג פון דייטשען רייך לגבי יודען און קאַטאָליקען.

די דאָזיגע גרויזאַמקייטען לגבי מינדערהייטען, רעליגיעזע אָדער נאַציאָנאַלע — ווערט געזאָגט אין דער רעזאָלוציע — זענען אָפּשטויסענד און שטעהען אין סתירה מיט די טראַדיציעס און פּרינציפּען פון אַמעריקאַנער פאָלק און רעגירונג.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג
כה
10
אייר תרצ"ד

מאי

זון-אויפגאנג 3.53
זון-אונטערגאנג 7.12

פאבאר פון יאהרגאנג 1913

מארגען, פרייטאג, דעם 11-טען מאי ה. י., 8 אין דערפריה דארפן זיך שטעלען צו דער מיליטער-איבערזיכט פאר דער פאבאר-קאמיסיע, נומ. 1 (פיעטריקאווער 89) די פאבאר = פליכטיגע פון יאהרגאנג 1913, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

H Ch I J L

פאר דער פאבאר = קאמיסיע, נומער 2 (פיעטריקאווער 89) קווער-אפיצינע, צווייטער שטאק, די פאבאראָווצעס פון יאהרגאנג 1913, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פונ'ם 4-טען קאמיסאריאט מיט די אנפאנג-אותיות:

B C E F

פאר דער פאבאר = קאמיסיע נומער 3 (פיעטריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, קאטעגאריע B, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 8-טען קאמיסאריאט:

אלע אותיות.

די פאבאראווצעס דארפען האבען ביי זיך א פערזענליכען דאקומענט, אדער אג'אויטענטישקייט-שיין מיט א פאטאגראפיע, א רעגיסטראציע-שיין, אנ'אדראטשעניע-קארטע, א שול-שיין און א פאך-בעשטעטיגונג.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנקעלעוויטש (אלטער מארק 9), ל. שטעקעל (לימאנאווסקיעגא 37), ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 9), ס. האמבורג (גלובנע 50), ל. פאוולאווסקי (פעטריקאווער 307), א. פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 90-216
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער-שוואכע
אויפנאהם-שעה'ן פון 8–1 מיטאג און 5–9 אווענד.

אויפרוף פון „ל"אפ"

„די פליגלען פון הויזער און די פליגלען פון אעראפלאן, א העלם און א גאז-מאסקע זענען אין פערשידענע עפאכען די מכשירים צו דעמזעלבען צוועק: פערטיידיגען די מאכט און וואוילשטאנד פון דער מלוכה"

י. מאשטשיצקי
פרעזידענט פון דער רעפובליק.

בירגער!

כדי צו פערפעסטיגען דעם שלום און די זיכערקייט פון די בירגער איז נויטיג ווי געהעריג צו ארגאניזירען די פערטיידיגונג פון דער מלוכה. אין דער זארג צו פערזיכערען די פערטיידיגונג פון דער מלוכה רוקט זיך ארויס אין דער איצטיגער צייט, אויף איינעם פון די פאדערשטע ערטער דאס פראבלעם פון אנטי לופט און גאז-פערטיידיגונג.

די מאדערנע מיטלען פון קאמף פערלאנגען, אז נישט נאר די רעגירונג און מיליטער נאר אויך דאס גאנצע פאלק זאל וואך זיין איבער דער זיכערקייט פון די גרעניצען. דער אויסדרוק פון פערשטענדניש פאר דעם דאזיגען פאסטולאט איז געווען דאס ארגאניזירען פון דער לופט=און אנטי-גאז-ליגע, וועלכער קאנצענטרירט די קאלעקטיווע און אפפערוויליגע אנשטרענגונג פון דער גאנצער געזעלשאפט.

די אנגעשטרענגטע טעטיגקייט פון ל.א.פ.פ. דורך עטליכע יאהר איז געקרוינט געווארען מיט'ן פעררעכנען די אינסטיטוציע צו דער רייהע פון דער העכסטער נוצליכקייט און האט געגעבען דער מלוכה רעזולטאטען, פון וועלכע מ'קען, מיט רעכט, זיין שטאלץ, מיר זענען דערגאנגען דערצו, אז דאס פוילישע פליה=וועזען האלט אפ טריומפען אויפ'ן אינטערנאציאנאלען געביט און די ארגאניזאציע פון דער אנטי-גאז-פערטיידיגונג דינט אלס מוסטער פאר אנדערע מלוכות אין דער וועלט.

די גרויסע אנשטרענגונג האט נאך נישט דערגרייכט דעם העכסטען פונקט און די געהעריגע מדרגה. אויב מיר ווילען האבען די זיכערקייט, אז די רעזולטאטען פון דער עווענטועלער לופט און גאז-מלחמה וועלען נישט זיין פאר אונז קיין נייע געשיכטס-טראגעדיע, מוזען מיר די פערטיידיגונג ארגאניזירען אויף אלע זייטען, פון דעם איינציגען בנין ביז'ן גאנצען לאנד און די דאזיגע ארגאניזאציע שטיצען אויף ראציאנעלע יסודות.

די דאזיגע יסודות ווערען געשאפען דורכן אנטייל פון דער גאנצער געזעלשאפט אין די ארבייטען פון ל.א.פ.פ. דורך פערשרייבען זיך פון די בירגער אלס מיטגלידער פון אונזער ארגאניזאציע און דורך געבען כאטשבי די קלענסטע נדבות אויף איהרע צילען.

אין די טעג צווישען דעם 10 און 17 מאי 1934 וועט פארקומען אין לאדז „דער 11-טער פליה און גאז=וואך".

זאל די 11-טע לאפּ-וואך ארויסווייזען אונזער מאכט, אונזער ארגאניזאציע און אונזער געפיהל פאר מלוכה'שאפט.

זאל אין די רייהען פון „לאפּ" קיינער נישט פעהלען, ווען דאס פוילישע פליה-וועזען און די פערטיידיגונגס-מאכט פון דער רעפובליק איז נאהענט צום הארצען.

לאדז, אין מאי 1934.

לאדזער שטאטישער קאמיטעט ל.א.פ.פ.

נייע צירקולארען און געזעצען

מיטגלידער פון ארגאניזאציעס פון מיליטערישער צוגרייטונג האבען אויך רעכט אויף אינוואלידען=רענטע

דער מיניסטער איבער סאציאלער השגחה קלערט אויף, אז אויך מיטגלידער פון ארגאניזאציעס פון מיליטערישער צוגרייטונג האבען רעכט צו געניסען פון דער הנחה וועגען אינוואלידען רענטע, אויב אין שייכות מיט זייערע איבונגען איז דער געזונד צושטאנד צושטערט געווארען און דאס האט זיי פערורזאכט א פערלוסט פון ארבייטס=פעהיגקייט.

די פראטעקסיע. וועגען אינוואלידען-רענטע קאנען די פעראינטערעסירטע פערזאנען ווענדען נאר אין משך פון א יאר נאכן בעפרייט ווערען פון דער ארגאניזאציע.

הנחות בנוגע געזעץ וועגן בעקערייען

דער מיניסטער איבער סאציאלע השגחה קלערט אויף, אז די סטאראסטוועס זיינען בערופען צו ערטיילען הנחות די עקזיסטירענדע בעקערייען. אויב זיי ענטשפרעכען נישט פערפליכטענדע פארשריפטען אין פרט פון הויכקייט פון לאקאל (נידעריקער ווי 3 מעטער) אפגערוקטקייט פון קלאזעטן, שטעלער און מיסטקאסטנס אין קאנאליזירטע הייזער (נעהנטער ווי 5 מעטער)

דעסגלייכען אזוי ווי א לאקאל פון א בעקעריי דארף בעשטעהן פון 6 אוביקאציעס (יערן טייג, בעקעריי, מעל-לאגער, געבעקס-לאגער, גארדעראבע און שפריץ), קען די סטאראסטווע ערלויבען אויך אין דעם פרט אויף אן הנחה למשל אז דער לאגער פון מעל און געבעקס זאל זיך מעגען געפינען אין איין אוביקאציע, אז די גארדעראבע און שפריץ זאל זיך אויך מעגען געפינען אין איין אוביקאציע.

אויפגאבען פון די ארבייטס=פערמיטלונג'ס=ביורא'ס

לויט א פעראָרדענונג פון מיניסטער איבער סאציאלער השגחה זיינען די ארבייטס-פערמיטלונגס ביורא'ס ביים ארבעטסלאזען=פאנד מחויב ארויסצוגעבען די רעגיסטרירטע און קאנטראלירטע ארבייטסלאזע בעשיינונגען וועגען געניסען פון איין הנחה טאריף אויף באהן=נסיעות, פון הנחות פון בעפרייט צו ווערען פון שטייערן (לאקאל, הכנסה מיליטער און אנדערע אפצאלונגען), צו געניסען פון דירות-מאראטאריום א.א.וו.

די ארבייטס-פערמיטלונגס ביוראס זיינען אויך פערפליכטעט אנצונעמען און ערלעדיגען מעלדונגען פון ארבייטער, אז זייערע אונטערנעמער ענטזאגען זיך זיי ארויסצוגעבען געהעריקע צייגנישען וועגען דער פארגעקומענער קינדיגונג פון פאסטען.

אומגליקס=פאל ביי דער ארבייט

אין דער פירמע בוהלע איז נעכטען פארגעקומען א טראגישער פאל. אלס קרבן איז געפאלן דער ארבייטער מאריאן נאוואק (זשגאווסקא 32). רעפארירענדיג א מאשין איז נאוואק ארויפגעגאנגע אויף א לייטער. אין א געוויסען מאמענט האט דער אומגליקליכער ארבייטער פערלוירען דאס גלייכגעוויכט און אראפפאלענדיג האט ער צובראכען 3 ריפען.

דער אומגליקליכער איז אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

זעלבסטמארד פון א פאליציאנט

אין א שיכור'ען צושטאנד

(2) נעכטען ארום 4 א זייגער נאכמיטאג איז די פאגאטאוויע פון דער קראנקען-קאסע אלארמירט געווארען אויף קרוטשא 20 אין דער וואוינונג פון פאליציאנט טעאפיל מאלטשעווסקי, וועלכער האט אין א שיכור'ען צושטאנד אויסגעשאסען אין זיך פון א רעוואלווער. דער דאקטאר פון פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט דעם טויט פון פאליציאנט. סווערט געפיהרט אנ'אויספארשונג וועגען די סיבות פון טראגישען פאל.

פון הונגער

(2) אויף דער באהן-ליניע אין רודא האט מען געפונען א פערסמטען דעם ארבייטסלאזען יוליוש האפמאן, וועלכען מען האט אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל. האפמאן האט זיך געסמט צוליב הונגער.

גנבות

(א) שרה אדאנסקא זאוואדזקא 17, האט געמאלדען דער פאליציי וועגען א גנבה, וואס מען האט אין איהר וואוינונג אויסגעפיהרט.

וועגען א גרעסערע גנבה האט אויך געמאלדען משה שאיפרשיק פון קילינסקי 46.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-
קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

אונפארטייאישער יוד. געזעלשאפטליך-
ווירטשאפטליכער וואהל-קאמיטעט
מאכט בעקאנט די וועהלער, אז דער סעקרעטאריאט ערטיילט טעגליך פון 9—8 אווענד זעמטליכע
אינפארמאציעס אין שייכות מיט די וואהלען צום שטאט-ראט פון דער שטאט לאדז אין אייגענעם לאקאל
אויף טראוגוטא 8, טעל. 180-19.

אנ' „אבסערוואציע-פונקט" אין שכנ'ס שלאף-צימער...

פון די לאדזער מעשה'לעך

ר' מאיר'ל דר'ן איז א יוד, וואס לעבט פון וויבר, שליבגט שפייעכץ און איז ב"ה אנ'עני האביון מגוזלו.

יעדען טאג געהט ער אין דער פריה ארויס אין גאס מיט'ן שטעקעלע און... שמעקט: אמאל איז דער צוקערביע, אמאל אין א צווייטער צוקערניע, איז ווי אמאל: אמאל שמעקט ער עפעס אויס, און אמאל קומט ער אהיים מיט... עגמת-נפש. לעגט זיך שלאפען אהן נאכט-עסען, און ס'חלומט זיך איהם פון א בייגעל-בעקער...

אט אזא „מאנאט" איז אונזער ר' מאיר'ל דר'ן פון דער שרודמיעסקא גאס.

די היינטיגע וואך, דאס בני-הבית איז נאך פעסט געשלאפען, קלאפט מען אין דער טיר, ר' מאיר'ל איך די גאטקעס פערגעבען, לויפט א פערשלאפענער צו דער טיר און פרעגט:

— „קשא טאם?"

— „פראשען אטוואזשיטש!" — איז געווען דער ענטפער.

האט זיך ר' מאירל דערשראקען: ווער קאן דאס זיין דער פנייהער גאסט?

— אפשר א דעפעשע? — האט די מאיר'לטע ארייגעשריגען פון דער שלאף-שטוב.

— און אפשר טאקע א דעפעשע? אפשר פון דעם ווייב'ס פעטער, פון קאנאדע, וואס פלעגט אמאל שיקען א פאר טולער. אפשר איז ער איצט אויך משוגע געווארען און געשיקט א פאר „לאקשען"...

אזוי טראכטענדיג, האט ר' מאיר'ל געעפענט די טיר, און ס'זענען ארייגעפאלען צוויי פערשוינען מיט טעקעס, מיט געלע בענדלעך אויף די היטלען.

— מיט וועמען האב איך דאס „פשיעמנאשטש"?

— האט ר' מאיר'ל געפרעגט, און ס'האט איהם געהאקט א צאהן אין א צאהן.

(*— מיר זענען קאנטראלער'ן פון דער „איזבא סקארבאווע" — האבען די געסט געענטפערט.

— פון דער „איזבא סקארבאווע"? וואס פאר א געשעפטען האב איך מיט דער „איזבא"? וואס ווילט איהר ביי מיר קאנטראלירען, וואס? איך לעב דאך פון דער פאוויעטשזשע, מיין גאנצער „מאיאנטעק" בעשטעהט (פון... מיין ווייב און פון מיין שטעקעלע...

— איהר דארפט אייך גארנישט שרעקען — האבען זיי ר' מאיר'לען בערוהיגט: צי אייך האבען מיר גארנישט — מיר ווילען נאר כאפען א קוק אין אייער שלאף-שטוב.

— אין מיין שלאף-שטוב? וואס האט איהר צו מיין שלאף-שטוב? מעהר ווי מיין ווייב, וועט איהר דארט נישט געפונען.

די פערשוינען מיט די געלע בענדלעך האבען נישט געהערט וואס ר' מאיר'ל רעדט, און גלייך אריין אין דער שלאף-שטוב. האבען זיך בעזעצט ביי די פענסטער, איינער ביי איין פענסטער, און דער צווייטער — ביים צווייטען פענסטער. האבען ארויסגענומען לארנעטקעס, און געקוקט אין הויף אריין.

קוקען 5 מינוט, 10 מינוט, א האלבע שעה, ביידע רעדען קיין ווארט נישט. ר' מאיר'ל רעדט אויך נישט. די מאיר'לטע רעדט אויך נישט, און קוקען נייגעריג, וואס פון דעם קוקען וועט ארויסקומען.

אין מיטען דערינען, איז ר' מאיר'לן איינגעפאלען א געדאנק: ווער ווייסט, צי דאס זענען גאר ריכטיגע קאנטראלער'ן פון דער „איזבא סקארבאווע", אפשר זענען זיי גאר פון „יענע לייט", האט ר' מאיר'ל זיך געמאכט קוראזש און געפרעגט, צי זיי האבען עפעס א כתובה, א דאקומענט, אז זיי זענען ריכטיגע קאנטראלער'ן.

האבען זיי טאקע געוויזען דאקומענטען, אז זיי זענען ריכטיגע קאנטראלערען. נישט פון יענע לייט.

איז ר' מאיר'ל און די מאיר'לטע געווארען לייכטער אויפ'ן הארצען, און האבען זיך ווייטער צוגעקוקט צו דעם „אבסערוואציע-פונקט" ביי די פענסטער.

נאך א שעה צייט, האבען ביידע פערשוינען צוריק בעהאלטען די לארנעטקעס, געדאנקט פאר די אומשטענדען און אוועק.

פאר'ן אוועקגעהען, פרעגט די מאיר'לטע איינעם פון זיי:

— פאנאוויע, זאגט מיר, וואס האט איהר געקוקט, און וואס האט איהר אזעלכעס געזעהען?

— מיר וועלען אייך ערקלערען, האט איינער געל-בענדעל'דיגער איהר געגעבען צו פערשטעהען: — מיר האבען בעקומען א ידיעה, אז דער שכן, וואסוואויבט דא אקעגענאיבער, פיהרט אנ'אנאנימען האנדעל מיט מאנופאקטור, אז ער האט א לאגער סחורה אהן א פאטענט, נו, האבען מיר איהם אבסערווירט דורך אייער פענסטער, צי ס'שטימט.

פאר'ן אוועקגעהען האבען זיי געמאלדען, אז מארגען וועלען זיי ביי ר' מאיר'ל'ס פענסטער ווידער איינארדנען אנ' „אבסארוואטאריע"...

נאכ'ן אוועקגעהען, האט ר' מאיר'ל געלויבט גאט, וואס ער פיהרט נישט קיין אנאנימען האנדעל, נאר ער איז א יוד אנ'אביון, וואס זיין גאנצער „מאיאנטעק" בעשטעהט פון זיין ווייב און פון שטעקעלע. און וואס ער דארף נישט אבסערווירט ווערען פון דער „איזבא סקארבאווע"...

אב.

דאס פראבלעם פון געבורט-רעגולאציע
און די טעטיגקייט פון די קאנסולטאציעס פאר מוטערס

פון דר. מ. שוואלבע.

אונזער יאָרהונדערט ווערט אָנגערופען „יאָהר־הונדערט פון קינד", און מיט רעכט. במשך פון די לעצטע צוויי צעהנדליג יאָהר, און בפרט אין נאָך מלחמה־פעריאָד האָט מען אָפּגעטון אַ ריזיגע אַר־בייט וועגען קינד און פאַרן קינד. מ'האָט דורכגע־פיהרט אַ סך וויסענשאַפטליכע פאָרשונגען פון קאַ־לאָסאַלער וויכטיגקייט און מ'האָט פערטיפט און פער־ברייטערט די אויפגאַבען פון דער סאָציאַלער פער־זאָרגונג פונ'ם קינד.

ס'איז געשאַפען געוואָרען אַ ריזיגע ליטעראַטור וועגען קינדער, ס'האָט זיך ענטוויקעלט די פעדיאַ־טריע, וואָס האָט געשאַפען נייע בעגריפען. אַ נייעם צווייג פון דער אַנגעווענדעטער וויסענשאַפט, די אַזוי גערופענע פועריקולטור, ד"ה די לעהרע וועגען ראַ־ציאָנעלער האָדעוואַניע פון קינד, אַ וויסענשאַפט, וואָס איהר אידעאַל איז צו דערציהען פיזיש און פסי־כיש געזונטע מענשען, וועלכע זאָלען זיין פעהיג צו אַקטיווער, שעפערישער אַרבייט.

ס'זענען ענטשטאַנען געזעלשאַפטען און פערבאַנ־דען, וועמענס ציל ס'איז צו שיצען דאָס געזונט, דאָס לעבען פון קינד און צו פערזיכערען זיין נאָר־מאַלע ענטוויקלונג. ס'אַנטשטייט דער הילפס־קאָ־מיטעט פאַר קינדער אין בערן, אויסגעטיילט פונ'ם אינטערנאַציאָנאַלען רויטען קרייץ אין גענף, עס שאַפט זיך די קינדער־געזעלשאַפטען אין לאָנדאָן, אין פראַנקרייך און אין שוועדען.

ס'איז געוואָרפען געוואָרען דער לאָזונג: „לאָ־מיר ראַטעווען די קינדער!", און הילכט אָפּ מיט אַ מעכטיגען ווידערקול אין דער גאַנצער וועלט ביזן היינטיגען טאָג.

לסוף — ס'איז ענטשטאַנען דער אינטערנאַ־ציאָנאַלער פערבאַנד צו העלפען קינדער ביי דער פעלקער־ליגע אין גענף.

דער פערבאַנד האָט געמאַכט דעם פרוב צו פער־פעסטיגען די פרינציפען פון רעכט פון קינד און פון די פליכטען פון דער מענשהייט לגבי דעם קינד. לויט'ן פאָרשלאַג פון דער אומדערמידליכער טוערין אויפ'ן געביט פון קינדער־שוץ אין ענגלאַנד מיס עגלענטין דזשעב האָט דער אינטערנאַציאָנאַלער פער־באַנד דעם 23. פעברואַר 1923 י. אָנגענומען די בע־רימטע „גענפער דעקלאַראַציע", וואָס האָט אין 5 פונקטען פאָרמולירט די פליכטען פון דער געזעלשאַפט לגבי דעם קינד. און האָט בעשטעטיגט די רעכט פון קינד אויף אַ נאָרמאַלער פיזישער און גייסטיגער ענטוויקלונג. די דעקלאַראַציע ליגט אַרויף אויף דער געזעלשאַפט דעם חוב צו בעשפייזען דאָס הונגעריגע קינד, צו פלעגען דאָס קראַנקע קינד, אַרויפצופיהרען אויפ'ן דרך הישר דאָס פערדאָרבענע קינד, שיצען און שטיצען דעם יתום און דאָס פערוואָרלאָזטע קינד.

די דעקלאַראַציע, וואָס איז אַרויסגעגעבען גע־וואָרען אין גאָך מלחמה־פעריאָד, בעת אַלע מלוכות זענען געווען דערדריקט פון דער לאַסט פון עקאָנאָ־מישען קריזיס, בעת די עראָבערונגען פון דער אַלגע־מיינער קללה, דער וועלט־מלחמה, איז נאָך געווען צו פריש אין אַלעמענס זכרון, שטעלט פעסט: „אין אַנ'עת צרה דאַרף קודם כל דאָס קינד בעקומען הילף".

אין פעריאָד פון אַרבייטסלאָזיגקייט, אַזוי ווי פאַרפיהלענדיג, אַז עס רוקען זיך אָן צייטען פון אומדערהערטער עקספלואַטאַציע פון די שוואַכע און אָרעמע, פאָדערט די בעוואוסטע מחברטע פון דער דעקלאַראַציע — „דאָס קינד זאָל זיין צוגעגרייט צו פערדינען צום לעבען און זאָל זיין געזיכערט קעגען יעטוועדער עקספלואַטאַציע".

די געזעצער לאָזונגען זענען דערגאַנגען צו אונז, אין וואַרשע ענטשטייט דער פ. א. ק. פ. ד. (איצטער פ. ק. פ. ד. (פוילישער קאָמיטעט צו העלפען קינדער), וואָס פיהרט אָן מיט דער הילפס־אַרבייט אין גאַנצען לאַנד. ס'איז ענטשטאַנען געזעלשאַפט „פריינד פון קינד", טראָפּנס־מילך, געזעלשאַפט „לאָמיר ראַטעווען די זויג־קינדער", „ליגע פון קליינע מוטערס".

ס'ענטשטייט דער „טאָז", פון מאָמענט אָן פון זיין ענטשטייאונג האָט דער „טאָז" אָנגעהויבען אַני־אַרבייט אין אַלע גרעסערע צענטערס פון לאַנד — איז וואַרשע און אין לאָדז, אין ביאַליסטאָק און אין גראָדנע, אין ווילנע און האָוונע א. א. וו. — און האָט באַלד פערנומען דאָס ערשטע אָרט צווישען די גע־ציילטע געזעלשאַפטען, וואָס האָבען געאַרבייט פאַר'ן געזונט פון יודישען קינד.

בישט זייענדיג קיין ספּעציעלע קינדער־געזעל־שאַפט, האָט „טאָז" דאָך געווידמעט און ווידמעט אויך היינט דעם וויכטיגסטען טייל פון זיין אַרבייט דעם קאַמף פאַר'ן לעבען, געזונט און נאָרמאַלער ענטוויק־לונג פונ'ם יודישען קינד.

די ערשטע שריט פון לאָדזער „טאָז" מיט 10 יאָהר צוריק זענען געווען: גרינדען אַ קאָנסולטאַציע פאַר מוטערס, אָרגאַניזירען זומער־קאָלאָניעס, איינ־פיהרען אַ מעדיצינישע־היגיענישע אויפזיכט אין די חדרים און פאָלקס־שולען.

אונזערע קאָנסולטאַציעס פאַר מוטערס זענען טעטיג אַהן איבעררייס: די ערשטע — 10 יאָהר, די צווייטע — 6 יאָהר. ס'איז צוגעקומען אַ קאָנסול־טאַציע פאַר שוואַנגערע, ס'זענען צוגעקומען קאָנסול־טאַציעס פאַר קינדער אין שול־ און פאַרשול־עלטער.

דורך די קאָנסולטאַציעס זענען דורכגעגאַנגען טויזענטער מוטערס און שוואַנגערע. אין דער קאָנסול־טאַציע קומען מוטערס, וואָס האָבען דערצויגען ביי אונז זייערע „נחת", זיי ברענגען דאָס דריטע, דאָס פערטע און, דוכט זיך, אַמאָל דאָס פינפטע קינד..

טראָץ די ספקות פון איניגע האָבען אונזערע קאָנסולטאַציעס דערגרייכט ביז צו די ברייטסטע אָרעמסטע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין שטאָט און אויף באַלוט.

מיט גרויס מיה און אָנשטרענגונג, בפרט אין דער איצטיגער שווערער צייט, קומט אָן אונזערע פאַמיליעס דאָס פערדינען, דאָס אויסאַרבייטען דאָס שטיקעל ברויט, נויט, הונגער און שרעקליכע וואוי־נונגס־בעדינגונגען הערשען ביי אַ גרויסען טייל יודישע פאַמיליעס, צו וועלכע ס'האָבען דערגרייכט אונזערע קאָנסולטאַציעס. אין־ואָס דער דאָזיגער אָרעמ קייט שטעלען עס די קאָנסולטאַציעס (דער דאָקטאָר און די היגיעניסטען) פאָדערונגען:

א) דאָס קינד מוז האָבען זיין אייגען בעטעלע, זיין אייגען ווינקעל אין דער ענגער שטוב;

ב) דאָס קינד מוז האָבען אַ ביסעל וועש, וואָס מוז זיין גאַנץ, אויסגעפריכט און מוז אָפט געוואַשען ווערען;

ג) דאָס קינד מוז מען באָדען יעדען טאָג, האַלטען עס ריין, די ווינדעלעך אָפט בייטען;

ד) דאָס קינד מוז מען דערנעהרען רעגעלמעסיק;

ה) דאָס קינד מוז מען אַרויסטראָגען פון דער דומפּיקער שטוב אויף דער פרישער לופט;

ו) דאָס קינד מוז בעשטראַהלט ווערען מיט קוואַרץ־לאַמפּען; מ'דאַרף עס ברענגען דריי מאָל אַ וואָך אין „טאָז" צו די בעשטראַהלונגען;

ז) די שטוב מוז געהאַלטען ווערען ריין, זי מוז געלופטערט ווערען, דער דיל, די טירען מוזען גע־וואַשען ווערען א.אַז.וו. א. אַז. וו.

(ווייטער קומט)

W zreorganizowanym wydziale „Safes"
BANKU HANDLOWEGO w ŁODZI
SP. AKC. (KOŚCIUSZKI Nr. 15)
została otwarta dla wygody Sz. Klienteli
Przechowalnia,
przyjmująca za niewielką opłatę na przechowanie różne przedmioty w opieczętowanych kufrach, walizach i t. p., co jest szczególnie dogodne dla osób, udających się **w podróż, na letniska i t. d.**

פערברייטערונג פון „פעראייניגטע יודישע וואהל-בלאק"
אונפ.-יוד.-גען.-ווירטשאַפטליכער וואַהל-קאָמיטעט צוגעטרעטען צום בלאָק

דער „פעראייניגטער יודישער וואַהל-בלאָק" ווערט כסדר אַלץ שטאַרקער און וואָס אַ טאָג שליסען זיך אין איהם אָן אַלץ מעהר קערפּער־שאַפטען.

במשך פון דעם נעכטיגען טאָג האָט זיך אַ חוץ איניגע קלענערע געזעלשאַפטען, אינ'ם „פער־אייניגטען בלאָק" אָנגעשלאָסען דער „אונפּאַרטיי־אישער יודיש - געזעלשאַפטליך - ווירטשאַפטליכער וואַהל-קאָמיטעט", אַרום וועלכען ס'גרופּירען זיך די יודישע קויפמאַנשאַפטס-פעראיינען, אינדוסטרי־עלער א. א. וו.

אַ פייערליכע אָנמעלדונגס-דעקלאַראַציע האָט אויך נעכטען אין „בלאָק" בעלעגט דער „פער־באַנד פון יודישע מלחמה-אינוואַלידען" אַג. דער „פערבאַנד פון יודען, בעטייליגטע אין די קאַמ־פען פאַר פוילענס בעפרייאונג".

די פאַרברייטערונגס-אַרבייטען אינ'ם „פעראיי־ניגטען יודישען וואַהל-בלאָק" געהען צו זעהר פּי־בערהאַפט. אין די נאָהענטסטע טעג זאָל אויך פאָר־קומען אין אינעם פון די גרעסטע לאָדזער זאַ־לען דער ערשטער בשותפות'דיגער וואַהל-מיטינג פון אַלע אין-בלאָק אָנגעשלאָסענע קערפערשאַפטען

אונטערגעוואָרפען אַנ'11-יעהריגען זוהן
אַ חודש אַרעסט פאַר דעם דאָזיגען פערברעכען

(2) אין קרייז-געריכט איז נעכטען פאָרגע־קומען אַ זעהר כאַראַקטעריסטישער פּראָצעס.

אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק איז געזעסען די 34-יעהריגע פעליקסאַ מאַקאָווסקאַ, וועלכע איז בעשולדיגט געוואָרען אין אונטערוואָרפען איהר אייגען 11-יעהריג יונגעלע יוזעף.

זי האָט זיך מודה געווען אין דער שולד, אָנגעבענדיג אַלס מאָטיוו נויט און עלענד. זי האָט נישט געקענט אויסהאַלטען איהר נישט-לעגאַל קינד און איז געצוואונגען געווען עס אונטערצוּוואַרפען.

די מוטער איז בעשטראָפט געוואָרען אויף אַ חודש אַרעסט.

10 חדשים טורמע
פאַר נישט צושטעלען זיך צו מיליטער-דינסט

(2) קאַראָל גלאַס האָט זיך נישט צוגעשטעלט צו מיליטער-דינסט און אין יאָהר 1923 איז ער אַוועק קיין דייטשלאַנד.

ווען גלאַס איז אַמאָל געקומען אין פוילישען קאָנסולאַט אין בערלין, האָט ער זיך מודה געווען פאַר'ן קאָנסול, אַז ער איז ענטלאָפען פון פוילען, כדי נישט צו דינען אין מיליטער.

דאַן איז ער אין געהיים צוריקגעקומען קיין פוילען, דאָ האָט מען איהם אָבער געכאַפט און נעכטען איז ער געשטאַנען פאַר'ן געריכט. ער איז פערמשפט געוואָרען אויף 10 חדשים טורמע.

געשטיגען דער עקספּאָרט פון קאָנפעקציע אין חודש אַפּריל

(אג) לויט ידיעות פון קליידער-עקספּאָרט־סינדיקאַט אין לאָדז האָט דער עקספּאָרט פון קליידער, קאָנפעקציע און וועש אין חודש אַפּריל בעטראָפען 101,450 קילאָ און ווערט פון 635,000 זל. אויפ'ן ערשטען אָרט וואו געהין עס געהט דער קאָנפעקציע-עקספּאָרט געהט ווייטער ענגלאַנד. דאָרט אַהין איז עקספּאָרטירט געוואָרען אויף אַ סומע פון 370,000 זל., אויפ'ן צווייטען אָרט געהט בעלגיען, וואו מען האָט אימפּאָרטירט קאָנפעקציע פאַר 106,000 זל. דאַן געהט דרום־אַפריקאַ מיט 32,000 זל. א.אַז.וו.

דאַנקען פערקלענערט זיך כסדר דער עק־ספּאָרט פון קאָנפעקציע קיין האָלאַנד. דאָס ער־קלערט זיך דערמיט, וואָס די פוילישע קאָנטינגענטען האָבען זיך דאָרט אויסגעלאָזט.

אין פערגלייך מיט'ן חודש מערץ איז דער עקספּאָרט פון קאָנפעקציע אין אַפּריל געשטיגען אויף 40,000 זל.

אלגעמיינע פערזאַמלונג פון זאַקען-פאַבריקאַנטען-פערבאַנד

(אג) עס איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די מיטגלידער פון זאָקען-פאַבריקאַנטען-פערבאַנד, אויף וועלכער עס איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען סטאַטוט. דער זאָקען-פאַבריקאַנ־טען-פערבאַנד עקזיסטירט שוין אַ רייה יאָהרען און עס איז די גאַנצע צייט נישט געמאַכט געוואָרען קיין ענדערונגען אין סטאַטוט. דאָס רוב פונקטען פון סטאַטוט האָבען דעריבער שוין איצט קיין שום ווערט.

אויף דער לעצטער פערזאַמלונג איז דורך די מיטגלידער גענומען געוואָרען צו קענטניס די ענדערונג פון סטאַטוט, וואָס די פערוואַלטונג האָט אדורכגעפיהרט און דער סטאַטוט איז ענטגילטיג בעשטעטיגט געוואָרען.

MAOK
TĘPI ROBACTWO

כוליגאַנישע אַפּעטיטען

די אַנטיסעמיטישע העצע אין לאָדז האָט אָנגענומען אַ כאַראַקטער פון אַ פּלאַנמעסיגער און סיסטעמאַטישער אַקציע, מ'העצט אויף אַלע אופנים און מיט אַלע מיטלען, ס'העצען אַלע, ווי זיי הייסען דאָרט: סתם ענדעקעס, נאַציאָנאַל-ראַדי־קאַלען, היטלעריסטען מיט האַקענקרייצען, היטלע־ריסטען מיט בליץ-אָפּצייכענס און היטלעריסטען אָהן צייכענס.

די העצע איז נישט קיין בעהאַלטענע, נאָר אַ בולט אָפענע, זיי האָבען לעגאַלע לאָקאַלען, מיט אַרויסגעהאָנגענע שילדען, מיט פאַרלעזונגען, מיטינגען, קורסען און אימפּראָוזעס, די לאָקאַלען זענען צוגעוואָרפען איבער פערשידענע פונקטען פון דער שטאָט און אומעטום איז דערזעלבער נוסח און דערזעלבער העץ-לעקסיקאָן.

פאַר די לאָקאַלען פון די פערשידענע פונק־טען זאַמלען זיך צונויף גרופּען פון די אָנהענגער פון די פערשידענע אָפּצייכענס און מען האַצט, דאָס וואָס איז יאָ אמת און וואָס איז נישט אמת, איינער דערצעהלט, אַז זיין קלוב גיט בעלוינונגען פאַר יעדען צושלאָגענעם יוד, אַנ'אַנדער רעכענט אויס וואו און וואָס פאַרא מיטלען מ'דאַרף די יודען בעקעמפען, מ'דראָהט, מ'סטראַשעט און מען רעאַליזירט אויך. נישט קיין וואונדער, אַז דאָס אַלץ וואַרפט אָן אַנ'אימה אויף דער יודישער בע־פעלקערונג, וועלכע לעגט גרויסע האָפענונגען אויף די געהעריגע מאַכט-אָרגאַנען, אַז זיי וועלען בעצייטענס צונישט מאַכען די כוליגאַנישע אַפּע־טיטען.

אַנ'אומגליק מיט אַ זקן

(2) אויף גדאַנסקאַ 28 איז דער 79-יעה־ריגער אהרן ליבראַניצקי אַרונטערגעפאַלען אונטער אַנ'אויטאָ, ביים אַריבערגעהען די גאַס. דעם אומ־גליקליכען זקן האָט מען אָפּגעפיהרט אין אַ שווע־רען צושטאַנד אין שפּיטאָל. געגען שאָפער האָט פּאָליציי צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל.

איבערגעפאָהרען

(2) פאַר'ן הויז בזשעזשינער 21 איז דער פערבייגעהער מרדכי ווינער, 45 יאָהר אַלט פון בזשעזשינער 26, איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַ ראָווער. פּאַגאַטאָוויטש האָט ווינער'ן ער־טיילט הילף און געגען ראָווערינט האָט פּאָליציי צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל.

אונטערגעוואָרפענע קינדער

(א) אויף זאַוואַדזקאַ 14 האָט מען אַנ'אונ־טערגעוואָרפען קינד פון 8 חדשים.

אויף זאַוואַדזקאַ 11 האָט מען געפונען אַנ'אונטערגעוואָרפען אַ האַלביעהריג קינד.

אויף יאַקובאַ 11 האָט מען געפונען אַנ'אונ־טערגעוואָרפען קינד פון 2 חדשים.

אין אַלע דריי פאַלען האָט מען די מוטערס פון די קינדער נישט אויסגעזוכט.

די זאָקען-אַרבייטער אין אלעקסאנדער
שטרייקען דערווייל נאָך ווייטער

(2) ווי מיר האָבען שוין איבערגעגעבען איז אויף דער קאָנפערענץ ביים אַרבייטס-אינ־ספּעקטאָר געקומען צו אַ הסכם צווישען די זאָקען־פאַבריקאַנטען און די שטרייקענדע אַרבייטער אין אַלעקסאַנדער, די פאַבריקאַנטען האָבען אויס־געדריקט זייער גרייטקייט אונטערצושרייבען אַ קאָלעקטיוון אָפּמאַך.

דערווייל האָבען אָבער פון 156 פאַברי־קאַנטען דעם אָפּמאַך אונטערגעשריבען נאָר 85, די אַרבייטער האָבען דעריבער נישט אָנגעהויבען צו אַרבייטען, וואַרטענדיג ביז אַלע פאַבריקאַנטען וועלען דעם אָפּמאַך אונטערשרייבען ס'איז אָבער פעראַן אַ האָפנונג, אַז מאָנטאָג זאָלען די אַר־בייטער שוין אָנהויבען צו אַרבייטען צוליב דעם ווייל כסדר שרייבען דעם אָפּמאַך אונטער וואָס אַמאָל מעהר פאַבריקאַנטען.

גרויסער ספּאָרט-יום-טוב פון „מאָרגענשטערן"

די טורן-פעסטען פון „מאָרגענשטערן" צייכ־נען זיך אַלע מאָל אויס מיט זייער מאַסען־כאַראַקטער, מיט דער אָריגינעלקייט פון די אי־בונגען און מיט דער פאַרביגקייט פון די קאָס־טיומען.

אויך דאָס מאָל וועט דער „מאָרגענשטערן" אויפן טורן-פעסט, וועלכער קומט פאָר שבת, דעם 19 מאַי, דעמאָנסטרירען זיינע דערגרייכונגען אויפן געביט פון גימנאַסטיק און ספּאָרט. 12 גימנאַסטי־שע גרופּען, 300 ספּאָרטלער, גרייטען שוין לאַנגע וואָכען נייע איבונגען, שפּרונגען, פּיראַמידען א. אַ. וו. די אינסטרוקטאָרען-קאָמיסיע פון לאָדזער „מאָרגענשטערן" זאָרגט דערפאַר, אַז די איבונגען זאָלען זיין ניי און אינטערעסאַנט.

אויסער דעם גימנאַסטישען טייל, גרייט דאָס מאָל דער „מאָרגענשטערן" צו אויף זיין טורן־פעסט אַ ספּאָרט-טייל, וועלכער וועט זיין נישט ווינציגער אינטערעסאַנט פון דער גימנאַסטיק.

מעלדונג

הסתדרות „החלוץ המזרחי", לודז, אַל. 1 מאַי 23.

זונטאָג, 8 אָוועגד פּינקטליך קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל אַ חברים-פערזאַמלונג.

אַלע חברים—ות ווערען אויפגעפאָדערט פּינקט־ליך צו קומען.

1937 הועד

וואס האבען 215 דייטשע געלעהרטע און שריפטשטעלער געשריבען אין 1912 וועגען עלילת-דם?

יעהרליכע סעסיע פון דער „אנגלא דזשואיש אסאסייישאן“

לאנדאן, (יט"א). אונטערן פארזיץ פון דר. מאנטעפיארע איז דא פארגעקומען די 62-טע יעהרליכע סעסיע פון דער „אנגלא דזשואיש אסאסיישאן“.

מיט א לענגערען רעפעראט איז אויף דער סעסיע ארויסגעטרעטען דער רב הכולל פון ענגלאנד, יוסף הערץ. וועלכער רעדט ארום די לאגע פון יודען אין פערשידענע לענדער, דר. הערץ זאגט אנד.:

די יודישע געשיכטע האט אונז געלערנט אז פרובען, וואס זענען געמאכט געווארען צו ברע דעם קיום פון אונזער פאלק, האבען געליטען מפלה. מיר זענען דעריבער אויך זיכער, אז אויך דער איצטיגער דייטשער פרוב וועט פערגעהען ווי א ... אין דייטשלאנד האט מען אונז זאגאר נישט געשפארט דעם בלוט-בלבול; מען האט ווידעראמאל ארויסגעצויגען געגען אונז דעם בלבול פון רעליגיעזען קאניבאליזם. דאס איז א בלבול, וואס האט קיינ- מאל נישט פערפעהלט זיין ציל — אויפצוברענגען די פייער פון דער וועלט מיט טאטעס און מאמעס און א הילפלאזער מינדערהייט.

הייבט איז אינטערעסאנט צו דערמאהנען די ערקלערונג וועגען עלילת-דם וועלכע עס האבען ארויסגעגעבען 215 דייטשע פערזענליכקייטען, נישט יודישע, פון באציאנאלען לעבען אין דייטשלאנד, אין יאהר 1912 בעת דעם ביילים-פראצעס אין רוסלאנד וואס אין דער ערקלערונג איז געווען געזאגט:

„דער דאזיגער געוויסענלאזער שקר, וואס ווערט פערשפרייט צווישען פאלק, האט זייט דעם מיטעלאלטער ביז דער לעצטער צייט געפיהרט צו שוידערליכע קאנסעקווענצען. די דאזיגע פיקציע האט אויפגעהעצט די אונוויסענדע מאסען צו אנגריפען און פאגראמען; זי האט געטריבען דעם פערפיהרטען המון בעפלעקען זיך מיט דעם אונשולדיגען בלוט פון ארעמע יודישע מיטמענשען.

„און דאך איז קיינמאל נישט געבראכט געווארען אפילו קיין שאטען פון א בעווייז וואס זאל בעשטעטיגען דעם דאזיגען וואהנזיניגען גלויבען. עס שיינט מאנען צו זיין די פליכט פון איטליכען, וואס פאר זיין הארץ איז טייער דער מאראלישער פארטשריט פון כינדער אונשי אויפצוהויבען זיין שטים געגען אזעלכע בעדאורענסווערטע אונזיניגקייטען. מיר פעראייניגען זיך אויף דעם וועג צום פראטעסט פון די בעדייטענדסטע רוסישע געלעהרטע, שריפטשטעלער און ארטיסטען, גלויבענדיג אז אזא פראטעסט וועט נישט בלייבען בעשרענקט אויף מלוכה-גרעניצען, נאר וועט אויפציטערען דאס הארץ פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט“.

אזוי האבען דייטשע געלעהרטע שריפטשטעלער און אנדערע פיהרענדע פערזענליכקייטען געשריבען מיט 22 יאהר צוריק, און הייבט פערלויבט מען אין דייטשלאנד צו בעניצען געגען יודען דעם שרעקליכען אונזיניגען בלבול.

רעדענדיג וועגען דער שווערער לאגע פון די יודישע מאסען אין פוילען זאגט דר. הערץ, אז פוילען איז גליקליך דערמיט, וואס די מאכט ליגט אין די הענד פון א שטארקען מאן. בעת אבער די פוילישע רעגירונג דערלאזט נישט צו קיין פאגראמען האט זי אבער זעהר ווייניג געטאן צו העלפען די יודען דערהאלטען זייער לעבען.

די נויט און ארימקייט פון די יודישע מאסען שאפט אנ'ערנסט פראבלעם, און ווען נישט די לאגע אין דייטשלאנד וואלט דאס דאזיגע פראבלעם געשטאנען אין צענטער פון אונזערע דיסקוסיעס.

אויך דער חכם פון די שפאניש-פארטוגעזישע קהלות אין גרויס-בריטאניען/דר. משה גאסטער, האט גערעדט וועגען דער עלילת-דם העצע אין דייטשלאנד און דערמאנט אז אורשפרינגליך איז דער דאזיגער בלבול געווען געווענדעט געגען קריסטענטום אין צוזאמענהאנג מיט דער הייליגער קאמוניע.

א יודיש פראבלעם (האט דר. גאסטער ערקלערט עקזיסטירט אבער נישט בלויז אין דייטשלאנד, נאר אויך אין פוילען, אונגארן, רומעניען און אוקראינע. און חוק-לזה וואקסט אנ'אנטי יודישע בעוועגונג אין די וויכטיגסטע מוזולמענישע לענדער, אויך דא מוזען זיך די יודען פרעגען וואס זיי האבען צו טון.

דר. קלאד מאנטעפיארע און הרב הכולל דר. הערץ האבען דערמאנט וועגען יודישען ישוב אין פארטוגאל, דר. הערץ שטעלט פעסט אז די דייטשע יודען, וואס וואוינען אין פארטוגאל, זענען ספרדישע יודען פון דייטשלאנד, ראס רוב פון האמבורג.

מיט א לענגערער רעדע איז ארויסגעטראטען דער פרעזידענט פון ענגלישען ועד-הקהלות, בעוויל לאסקי, וועלכער ערקלערט צוו. אנד.:

ווי ביז איצט מוזען מיר אויך להבא פארזעצען די פראטעסט-אקציע וועגען די דייטשע רדיפות אויף דעם זעלביגען ווירדיגען ביוזא, אונגליקליכער ווייז איז עס אבער שוין כמעט אונמעגליך, איבער-צייגען די בלעטער, אז דאס וואס געשעהט אין דייטשלאנד האט נאך דעם ווערט פון נייעס. בהדרגה פערנעמט די דייטשע לאגע אלץ ווייניגער ארט אין אונזערע צייטונגען, און מיט אויסנאהם פון „טיימס“ „דיילי טעלעגראף“, און „מאנטשעסטער גארדיאן“ געפינט מען אין די בלעטער ווייניג ידיעות וועגען דער כסדרדיגער עקאנאמישער און מאראלישער דערשטיקונג פון דייטשען יודענטום.

די לעצטע געשיכטע פון פולק, האטשינסאן, וועלכער האט אויסגעטראכט די מעשה אז דער בעלגישער קעניג זאל האבען ערמארדעט געווארען אין א קאמפלאט פון קאמוניסטען און אינטערנאציאנאלע פינאנסיסטען, איז טיפיש פאר דער וואהנזיניגער און פאנטאסטישער פראפאגאנדע וואס געהט דורך דער גאנצער וועלט ,זאגאר די „פראטאקאלען פון די זקני ציון“ האבען צוריק אויפגעלעבט אין זייער גאנצער אומגעלומפערטקייט. דער „דזשאינט פארעין קאמיטעט“ גרייט צו געגען דער דאזיגער פראפאגאנדע אנ'אקציע פון שטרענגען כאראקטער.

לסוף איז נאך מיט א רעדע ארויסגעטרעטען דער פאלקאווניק טשארלז וואלי-קאהען, וועלכער האט גערופען צו א פערשטארקטען קאמף מיטן נאצי דייטשלאנד.

יודישע פרוי שטעהט פאר'ן געריכט פאר שמד'ן איהר קינד

סענסאציאנעלער פראצעס אין אנטווערפען. — יודישער טאטע בעקומט צוריק דאס געשמדטע קינד

דער העכסטער טריבונאל אין בריסעל האט די טעג ארויסגעטראגען א פסק-דין אין א פערפלאנטערטען יודישען פאמיליען-פראצעס, וואס לייענט זיך ווי א מעשה פון טויזענד און איין נאכט.

די מעשה איז הגלענדע: א בשוויסטער יודישער יונגערמאן פון גאליציען, וועלכער וואוינט שוין אין בעלגיען א סך יאהרען און האט בעוויזען זיך גוט ארויפצוארבייטען, האט מיט א צייט צוריק חתונה געהאט מיט א יודישער פרוי, וואס שטאמט פון אלזשיר, צפון-אפריקע. איהר פאטער איז אנ'אנגעזעהענער מיטגליד פון דער יודישער געמיינדע פון א בעקאנט פלאזש-ארט ביים בעלגישען ים. די ערשטע פאר יאהר נאך דער חתונה איז אלץ געגאנגען כשורה. דאס יונגע פארפאלק האט געלעבט גליקליך און ביי זיי איז געבוירען געווארען א מיידעלע. דער מאן האט שטאלצירט מיט זיין שעהן ווייבעל (און האט נישט געשאלעוועט קיין געלד אויף איהרע טואלעטען.

פערליבט זיך אין א רייכען גראף

זייענדיג א מיטגליד פון א שאך-קלוב, פלעגט דער יונגערמאן אפט מיטנעהמען זיין פרוי אהין און האט אזוי-נאך איינגעפיהרט זי אין קרייז פון זיינע חברים. אין קלוב האט די שעהנע שלאנקע פרוי געשלאסען בעקאנטשאפט מיט דעם קלוב פרעזידענט, אנ'אלטען גראף פון דער העכסטער בעלגישער געזעלשאפט, וועלכער האט געווארפען אנ'אויג אויף דער רייצענדער יודישקע.

די געשליפענע מאניערען פונ'ם גראף און זיין בענעהמונג מיט דאמען האבען שטארק אויסגעבומען ביי דער נאאיווער פרוי, און זי האט זיך אין איהם פערליבט איבער די אויערען.

דער פריהערדיגער שלום-בית צווישען פארפאלק איז צושטערט געווארען. אונטער דער ווירקונג פון איהר קריסטליכען געליבטען האט דאס ווייבעל אנגעהויבען צו האסען איהר מאן און זיין יודישע סביבה. אין א שעהנעם פריהמארגען איז דאס ווייבעל בעלם געווארען מיט איהר גראף און האט מיטגענומען דאס קליינע טעכטערל.

(פון אונזער קארעספאנדענט)

וואו איז דאס קינד?

א היבש ביסעל צייט האט דער פערראטענער מאן ארומגעזוכט זיין פערשוואונדען קינד, ביז... ער האט עס ענדליך געפונען אין א קאטהוילישע ערציהונגס-הויז. מיט דער הילף פון פאליציי האט דער פאטער ארויסגענומען דאס קינד פון קריסטליכע הענד און האט עס איבערגעגעבען אין א יודישע אנשטאלט. ווי גרויס איז אבער געווען דעם פאטערס וועהטאג, ווען ער האט ערפאהרען, אז מען האט זיין קינד אין קאטוילישע אנשטאלט געשמד'ט און דער טויף-פאטער איז געווען נישט קיין אנדערער, ווי זיין פרוי'ס געליבטער. דער פערצווייפעלטער יונגערמאן האט אנגעקלאגט אין געריכט זיין פרוי פאר בערויבען זיינע פאטערליכע רעכט אויפ'ן קינד און פאר פערשוועכען זיינע רעליגיעזע געפיהלען.

די שענדליכע ראל פון משומדים

דער אדוואקאט פון פאטער'ס זייט איז ארויסגעטראטען מיט א לאנגער רעדע, אין וועלכער ער האט געבראכט ראיות און פאקטען פון ש"ס און פוסקים. ער האט פארגעלייענט פאר די ריכטער אלע דינים פון שולחן-ערוך, וואס האבען א שייכות צו שמד.

שווארץ אויף ווייס האט ער בעוויזען, אז לויט די יודישע דינים, מוז מען זיצען שבעה נאך א געשמד'ט קינד, אפילו ווען עס איז אלט בלויז 2 יאהר, ווייל די יודישע אמונה האלט א משומד פאר א געשטארבענעם. דער אדוואקאט האט ווייטער ערקלערט, אז די יודען האבען די משומדים נישט בלויז דערפאר, וואס זיי האבען פערראטען זייער גלויבען און זענען אוועק פון זייער פאלק, נאר אויך צוליב דעם, וואס די יודען האבען געהאט אויסצושטעהען געבערענטע צרות פון די משומדים, וועלכע פלעגען בעשולדיגען די יודען אין געברויכען קריסטליך בלוט פאר רעליגיעזע צוועקען. ער האט געשילדערט פאר די ריכטער די איבערגעגעבענהייט פון די יודען צו זייער גלויבען אין משך פון זייער טויזענד-יעהריגער מארטירער-געשיכטע, „כאטש דאס קינד איז נאך קליין און נישט בעוואוסטזיניג, — האט געטענה'ט דער אדוואקאט — האט די שמד-צערעמאניע איהר פערשאפט א גרויסען מאראלישען שאדען, און עס וועט בלייבען א שאנד-פלעק אויף איהר גאנצען לעבען, זי וועט אויך האבען שוועריגקייטען ביים חתונה-האבען. יודען ווילען זיך נישט משדך זיין מיט משומדים, אפילו ווען מען האט יענע געשמד'ט מיט געוואלד

פעראורטיילע די מאטע פאר'ן שמד!

אויסערדעם האט די מוטער בערויבט די רעכט פונ'ם פאטער צו ערציהען דאס קינד לויט זיינע איבערצייגונגען. דער אדוואקאט האט געפאדערט, מען זאל צוריק אפגעבען דאס קינד דעם פאטער און מען זאל איהם צו'פסק'ענען אנ'ענטשעדיגונג.

דער אדוואקאט האט אפעלירט צו די פרייהייטס געזעצען פון בעלגיען און געפאדערט פון געריכט צו פעראורטיילען די מוטער, ווייל די רעליגיעזע געפיהלען פון בירגער טארען נישט און דארפען נישט פערלעצט ווערען.

אבער די מאמע האלט זיך פאר א פרומע קריסטין

דער אדוואקאט פון דער מוטער'ס צד האט ווי דער געטענה'ט, אז די רעליגיעזע געפיהלען פון פאטער זענען כלל נישט פערלעצט געווארען. די טויף - צערעמאניע האט נישט פערשאפט קיין שום מאראלישען שאדען, וואר'ום פאר יודען האט עס נישט קיין שום בעדייטונג, אויב מען גלויבט נישט אין דעם, ער האט זיך אויך בעמיהט צו בעווייזען, אז די פרוי איז נאך געווען גענויגט צום קריסטענטום אין איהר יוגענד און זי איז יעדענפאלס געווען ווייט פון די „פאנאטישע גאליציאנער“ יודען. עס האבען זיך ביי איהר ערוועקט קריסטליכע געפיהלען און זי האט בעשלאסען צו ערציהען דאס קינד אין דעם גייסט פון דער קריסטליכער רעליגיע.

און אין אלגעמיין — האט דער פרויס אדוואקאט געטענה'ט — זענען דער תלמוד און שלחן ערוך נישט מעהר מאסגעבענד אין אונזערע צייטען. די יודישע רעליגיע פרעדיגט אפגעזונדערטע לעבענס-פארמען; דאס איז אבער נישט מעהר צוגעפאסט צו דער היינטיגער ציוויליזאציע.

דער פאטער בעקומט צוריק דאס קינד

דער טריבונאל האט געהאט נישט קיין לייכטע אויפגאבע, ווייל די פרוי האט זיך בעמיהט צו בעווייזען, אז זי איז אנ'אמת'ע קריסטין און זי האט זיך געטויפט, באך איידער זי איז זיך פונאנדערגעגאנגען מיט'ן מאן, און אזוי-ארום האט זי געהאנדעלט לויט איהרע אייגענע רעליגיעזע איבערצייגונגען.

דער דאזיגער יורידישער פלאנטער האט זיך, ווי דער שטייגער, געצויגען א שפאר ביסעל צייט און איז פערהאנדעלט געווארען אויף מעהרערע סעסיעס פון טריבונאל. ענדליך איז ארויסגעטראגען געווארען דער יושר'דיגער פסק-דין:

דער פאטער בעקומט צוריק זיין טעכטערל: וועלכע ער וועט איצט קענען ערציהען לויט זיינע איבערצייגונגען.

א בעלגיער.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער דאפעלטער פראגראם
1) מעכטיגער הומארפולער פילם, די פרעהליכע קאמעדיע פון אלע צייטען א.ג.
א ווייב אויף איין נאכט
אין די הויפטראלען:
Mary Glory i Rene Lesebyre
2) גרויסע סענסאצ. דראמע א. נ.
„Rocambole“
אין די הויפטראלען:
R. Norman i Jim Gerrdld
אנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאג 12 בייטאג

ארטאפעדישער אנשטאלט

גראטעזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט-פוס-איינלאגען בנגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פראנציסקאנער 119, טעל. 231-81

רעוויזיאניסטישע פעטיציאנס-בעוועגונג

אפיציעלע ערקלערונג פון דער רעוויזיאניסטישער וועלט-אוניאן

פאריז, (יט"א). די רעוויזיאניסטישע וועלט-אוניאן האט ארויסגעגעבען אנ'ערקלערונג וועגען די פארטשריטען פון דער פעטיציע-קאמפאניע אין פערשידענע לענדער.

די איבערזעצונג פון די פעטיציעס אין די שפראכען פון די בעזונדערע לענדער, ווערט געזאגט אין דער ערקלערונג האט געפאדערט פיל צייט, א שווערע פראצעדור איז אויך דאס איבערשרייבען מיט דער האנד די אינדיווידועלע בקשות צום ענגלישען קעניג און צו דער רעגירונג פון ענגלאנד, עס זענען אויך דא פיל אנדערע פראקטישע שוועריגקייטען.

אין טייל לענדער איז די פעטיציע-אקציע אין פוילען שוואוכג. אין אנדערע הויבט זי זיך ערשט אן. שוועריגקייטען זענען ענטשטאנען אויך אין צוזאמענהאנג דערמיט וואס דאס שיקען די אינדיווידועלע פעטיציעס צום קעניג זענען פערבונדען מיט פאסט-הוצאות, אנ'ערך א האלבען שילינג פון יעדער פעטיציע, א סכום וואס איז אפט א שווערע הוצאה פאר דער אריימער יודישער בעפעלקערונג פון פוילען, רומעניען אדער ליטע.

אין פוילען ,וועלכע האט א בעפעלקערונג פון אנ'ערך דריי מיליאן יודען, זענען געזאמעלט געווארען העכער 130 טויזענד חתימות. אין עסטרייך זענען געזאמעלט געווארען אנ'ערך דרייסיג טויזענד חתימות, דערונטער אנ'ערך 28 טויזענד אין ווין גופא. אין די קאמפאניע ווערט דארט ווייטער געפיהרט. (אין עסטרייך האבען צום לעצטען ציוניסטישען קאנגרעס געשטימט נישט מעהר ווי 8630 פערזאן), אין אונגארן זענען געזאמעלט געווארען געווארען 20 טויזענד חתימות בלויז אין בודאפעשט אליין. די לעצטע צאהלען פון די פעראייניגטע שטאטען גיבען אן בלויז פאר ניו-יארק 45 טויזענד חתימות. אין לעטלאנד בעטרעפט די צאהל חתימות 14,400 חתימות, און רומעניען — העכער 10 טויזענד אין 8 שטעט. אין יוגאסלאוויען — 9 טויזענד. אין ליטע זענען אין מיניסטארען-פרעזידיום איינגעפלאסען העכער 6 טויזענד אינדיווידועלע בקשות. אין גריכענלאנד זענען אין ערשטען טאג פון דער קאמפאניע געזאמעלט געווארען אויף דער קאלעקטיווער פעטיציע העכער 3,500 אונטערשריפטען אין פינלאנד וואס צעהלט א יודישע בעפעלקערונג פון 1,775 נפשות, זענען געזאמעלט געווארען 400 חתימות. אין מאנדזשוקא וואו עס וואוינען (אין כארבין אנ'ערך 4000 ערוואקסענע יודען, זענען געזאמעלט געווארען 1,300 חתימות.

די יודישע רעליגיעזע קרייזען, ווערט ווייטער געזאגט אין דער ערקלערונג בעציהען זיך מיט סימפאטיע צו דער פעטיציאנס-בעוועגונג דאס רוב מזרחי פיהרער, דערונטער הרב מאיר בערלין און הרב י. לי פישמאן, האבען זיך ארויסגעדריקט לטובת דער פעטיציע. די אגודה ישראל האט נישט אנגענומען קיין אפיציעלע שטעלונג. אבער הונדערטער פון איהרע לידער אין פערשידענע לענדער, האבען געצייכענט לטובה דער פעטיציע, הונדערטער ראבינער און רבנים אין די פעראייניגטע שטאטען. 80 — אין פוילען און פיל אין טשעכאסלאוואקיי ליטע און אנדערע לענדער, שטיצען די פעטיציאנס-בעוועגונג.

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט
זונטאג פון 11–2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
אונבעמיטעלטע — לעמעטיצע-פרייזן

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

107

אין אווענד איז ווידער די שטאט געווען אילו־מינירט. אין די גאסען איז געווען פרעהליך. די באר־ציס האבען זיך געפרעהט אליין נישט וויסענדיג פאר־וואס, די העכערע מאכט האט גענוג אויסגערעכענט אז מען דארף פאר דעם פאלק אפיום, אנ'איינשלע־פערונגס־מיטעל, כדי דאס פאלק זאל נישט געדענ־קען אן די צרות און דאגות און דעריבער האט מען געמאכט יום־טובים ביי יעדער געלעגענהייט.

וואס פרעהליכער ס'איז געווען אין די גאסען אלץ טרויעריגער איז געווען אין די יודישע שטו־בען. אבער וועמען זענען איצט אנגעגאנגען יודישע שטובען, טאקע דיזעלבע האט מען דאך אויסגעלי־פערט דעם פאלק, כדי צו בערוהיגען די נערוועז פון די מאסען.

ביי דער גרעפין העלדארף אין שטוב האבען זיך שוין אנגעהויבען צונויפצוקומען די ערשטע געסט. אלע אין גאלא אוניפארמען, קיין איין מאנס־פערשוין איז נישט געווען אין קיין פראק, אדער סמאקינג, נאר אין א פאראדנעם נאצי־אוניפארם וואס האט פערוואנדעלט דעם באנקעט גיכער אויף אנ'־אפיצירען־קאסינא ווי אויף א גרויסארטיגער אויפ־נאהמע אין א פריוואט־וואוינונג.

די גרעפין איז געווען עטוואס אונרוהיג, זי האט בעגריסט יעדען גאסט מיט א זיסען שמייכעל וועלכעס האט זיך בעוויזען אויף איהר הערליכען פנים, אבער אין דעם שמייכעל איז נישט געווען לויטער צופרידענהייט. עפעס, האט איהר געפעהלט, זי האט נישט געהאט די סאטיספאקציע, אויף וועל־כער זי האט גערעכענט ביי אזא פייערונג.

— וואס האט איהר אייגענטליך געפעהלט? האט קעטע זיך אליין געפרעגט, און באלד האט זי צוגעגעבען:

— נישט וואס, נאר ווער, באריעלע איינער, מיר פעהלט פריצי, אז ער וועט נאר קומען וועט מיין שטימונג ווערען א גאנץ אנדערע און איך וועל זיך גאנץ אנדערש פיהלען. נאך אלע מעשיות האט זי זיך געטראכט, בין איך נאך פונקט אזא שוואכע פרוי ווי אלע אנדערע, איך האב געמיינט אז כ'וועל לכל הפחות קענען מאכען דעם אנשטעל פון א שטארקערע, אויסגעהאלטענער, איצט ווייזט זיך זיך ארויס אז איך בין דיזעלבע וואס אלע אנדערע, דער דאזיגער פריצי געהט מיר נישט ארויס פון די געדאנקען. און נישט פון הארצען. און מ'זאל דאס א טראכטען ווער און וואס איז ער אזעלכעס? וואס שמעלט ער מיט זיך פאר? גוט, א שעהנער מאנספערשוין, א שטארקער, אזעלכען האב איך ליב... אבער וואס נאך.

דערביי האט זי פערמאכט די אויגען און זי האט געזעהען דעם הויכען, שטארקען בריים־פליי־ציגען פריצי, זי האט געזעהען דאס שפאטישע שמיי־כעלע אויף זיינע ליפען. זי האט איצט ערשט גע־פיהלט אז בעת זי האט גערעדט מיט איהם אין גאס, האט ער זיך מיט איהר געוייצט, פשוט פון איהר געלאכט.

א דינער האט זי איבערגעווארפען פון די גע־דאנקען.

גבעדיגע פרוי גרעפין, ס'איז געקומען דער פלאץ־קאמענדאנט לייטענאנט האנס פאן האמער־שטיין.

קעטע איז שנעל ארויסגעלאפען דעם זאל און אריין אין קארידאר, וואו אנ'אנדערער דינער האט אר־ראפגענומען דעם מאנטעל פון האמערשטיינען.

— איך בין אביסעל צו פריה געקומען, האט ער זיך ווי ענטשולדיגט, אבער איך בין דאך בעל־הבית פון שטעטעל, (איך מוז דאך צוזאמען מיט איך מקבל פנים זיין די געסט.

— געוויס, געוויס, הער לייטענאנט, איבעריגענס איז איצט גארנישט צופריה, און ווי איז די גנעדיגע מאדאם האמערשטיין, אויב איך מעג פרעגען?

— מיין אלטע, האט האמערשטיין געזאגט מיט א געמאכטען שמייכעל, פיהלט זיך נישט גוט...

— אלין צוליב דער שאכטער, האט די גרעפין סאדיסטיש געשפילט אויף האמערשטיינס נערווען.

דער לייטענאנט האט נישט געענטפערט.

— שלעכטע קינדער, הער לייטענאנט, עס לוינט זיך נישט דאס לעבען צו נעהמען צוליב קינדער, זיי צאהלען נישט אפ דערפאר.

דאס אנקומען פון אנדערע געסט האט איבער־געריסען דאס געשפרעך וועלכעס איז געווען זעהר נישט אנגענעהם פארן פלאץ־קאמענדאנט.

יעדעס מאל. ווען מ'האט געעפענט די טיר, האט די גרעפין געמיינט אז דאס איז אריינגעקומען פריצי.

— ער וועט דאך נישט קומען, האט זי זיך גע־פרובט אליין בערוהיגען ער האט דאך בפירוש גע־זאגט אז צום באנקעט קומט ער נישט, נאר ער וועט קומען אנ'אנדערש מאל, ווען זיך איך, נא־ריש קעלבעל.

דאס וואלט זי אבער צופיל ענמת נפש געקאסט און זי האט זיך געוואלט איינרעדען אז דאס האט דער אמתן וועט ער א ליאר מיבוט איינקומען, דער אמתן וועט ער א ליאדע מיבוט איינקומען, און דעמאלט וועט זי צוריק בעקומען דעם הומאר.

— און בעהמע איז אויך נאך נישטא, האט די גרעפין געזאגט צו האמערשטיינען.

— נו, איהם איז ערלויבט אביסעל זיך צו פער־שפעטיגען אויך, ער איז דאך דער גאנצער מחותן הייבט.

— יא, יא, ער איז דער מחותן האט די גרעפין אפגעוויפצט. נישט קיין אנדערער ווי אלפרעד בעה־מע האט געמאכט א קאריערע, וועגען וועלכען ער־אליין האט אפילו נישט געחלומט. נאר דאס ביי־סעלע גליק, הער פלאץ־קאמענדאנט, נאר א ביסעלע גליק.

— און זי האט זיך וואס צו בעקלאגען, האט האמערשטיין זיך געטראכט. איך געדענק דאך יא, ווי זי איז געווען א געוועהנליך שטובען־מיידעל און היינט געווארען די גרעפין פאן העלדארף, איצט איז זי פריי ווי א פויגעל, איז א גרעפין און האט א גרויס פערמעגען.

— יא, גנעדיגע פרוי גרעפין, נאר דאס ביסעלע גליק.

— צווישען אונז געשמועסט, האט די גרעפין געזאגט, קענען מיר דאך אלפרעד בעהמען, מיר זענען דאך דא געבוירען געווארען, מיר קענען דאך יעדען מענשען און בעזונדערס דעם לייטענאנט אל־פרעד בעהמע, ער האט געמוזט זיין גענוג פיפיג אז איהם איז געלונגען זיך ארויפצודראפען אויף אזא מדרגה. מיר קאנען דאך זיין ווע"ט פון אמאל, צווי־שען אונז דאלעס בלייבען, וועהט איהר, און זער'רע־זשים געפעלט מיר זעהר גוט, אבער ביי אונז האט מען נישט איבערגעקליבען מיט מענשען.

— ס'איז מערקווירדיג, ווי אלע האפען טענות צום רעזשים. אבער אין דער עפענטליכקייט האט מען דאס נישט ארויסגעזאגט, פערקעהרט מ'האט פער־טומעלט די מוחות מיט יום־טובים און פאראדען.

ס'איז אריינגעקומען בעהמע. די גרעפין העל־דארף האט באלד געענדערט די מינע און טאן. אלע האבען אנגעהויבען ארומצוטאנצען ארום בעהמען, אזוי ווי פון איהם וואלט געווען אנבעלאנגט די צו־קונפט פון בעזונדערע מענשען.

בעהמע אליין האט זיך שלעכט געפיהלט, ער איז נאך געווען פערווישט פון די געשעהענישען אין די לעצטע צוויי טעג. איהם זענען געגאנגען פאר די אויגען באנקנאטען מיט פערען פון פופציג טויזענד מארק, דאס געלד איז נישט געווען זיינס, ער האט גע־נומען פון דער קאסע אין דער פאבריק. מיט וועל־כער ער האט אנגעפיהרט. ער האט דאס פשוט גע־גנבעט.

מילא דאס איז נישט געווען פאר איהם קיין גרויסער ענין, אבער אזא סומע, אזא קאלאזאלע סו־מע, און אויב מ'וועט דערגעהען וועגען דעם?

(פארטזעצונג קומט).

5.000 זל.

איז היינט אין 4 טען ציהונגס-טאג געפאלען אין דער קאלעקטור פון

פ. ברייטשטיין,

14 פיעטריקאווער 14

2000 זל. אויף נומער 35419

2000 " " 63184

1000 " " 126738

א קליינע צאהל גליקליכע לאסען נאך צו בעקומען.

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

4-טע קלאס — 4-טער טאג

Po 50 tys. zł. — 72321 129777

20 tys. zł. — 63297

10 tys. zł. — 59971

5 tys. zł. — 1879 79016 104594

Po 2 tys. zł. — 8655 15089 18194 27141 35413 48181 51037 63184 73984 77251 78564 102760 107278 112350 116927 118306 118760 121834 126543 134745

Po zł. 1 tys. — 1078 710 10766 14061 17891 17780 15853 20217 33736 38693 43121 45369 48038 49338 50197 54854 58552 64438 77376 75220 78108 80820 84675 83422 85759 87908 88775 90727 106097 106131 115129 115790 116580 141252 142949 144717 145628 149709 148680 153785 152608 152991 163189 167168 168190 168009.

Po 200 zł. na N-ry:

103 239 378 626 91 910 34 76 97 1059 359 425 31 63 79 756 66 861 2034 453 538 650 706 868 3056 120 251 461 79 506 749 72 894 947 63 4069 91 218 46 47 922 5053 154 239 328 444 521 632 92 742 868 72 6397 412 67 85 712 43 202 3 7120 97 358 799 807 8064 106 32 651 61 723 51 863 973 9172 91 314 549 781 839 900 10004 181 328 420 75 514 680 90 973 11062 185 90 247 58 73 300 778 824 906 67 12036 163 345 46 520 95 846 95 961 13151 53 56 307 454 542 668 741 886 14147 447 62 74 77 824 916 15034 110 21 200 8 523 64 880 701 839 49 69 933 16237 61 333 72 460 522 632 862 968 80 17028 109 379 471 546 643 18050 54 228 553 656 716 22 856 87 941 19061 135 67 489 570 694 721 30 806 907 99 20073 367 68 591 703 89 97 855 59 21110 276 82 614 920 41 22036 37 50 90 593 717 900 95 23132 60 68 69 591 628 753 835 24065 327 448 683 733 25005 68 87 249 317 60 474 701 74 865 910 24 69 26066 180 91 295 355 564 84 667 91 774 834 27167 222 29 593 710 34 94 828 84 28030 32 305 819 74 29105 238 332 87 408 13 57 591 691 790 815 74 999 30185 292 422 638 708 835 31301 86 495 520 673 946 47 32151 387 425 75 500 47 637 62 871 33136 226 652 34583 700 92 946 89 35144 267 304 508 686 730 827 931 36066 114 40 255 375 608 785 813 28 37207 307 82 409 58 87 520 702.

38112 311 70 99 519 21 81 640 44 751 821 922 71 39229 343 48 87 401 863 939 40016 125 42 94 379 412 16 513 61 90 99 730 924 41110 77 79 249 67 82 85 387 492 562 622 957 82 42022 25 92 180 295 385 89 499 575 802 23 945 92 95 43346 48 458 727 60 854 44066 265 317 487 517 933 72 45139 227 83 86 337 87 450 51 545 857 74 87 941 46092 129 202 39 57 404 687 779 841 48 47191 203 301 6 53 60 430 42 537 862 926 48074 119 41 231 680 714 23 862 49000 21 111 74 279 302 411 583 885 926 50005 100 8 201 15 82 89 382 455 531 87 51021 189 389 408 28 81 545 806 72 52116 56 424 63 619 56 706 43 845 955 74 53402 99 537 44 647 771 858 915 54070 201 34 96 406 8 76 84 742 835 87 55167 344 534 99 701 58 75 940 63 56064 148 56 208 96 367 68 405 514 643 855 57179 217 32 75 465 89 560 839 58163 228 399 480 706 982 59092 117 54 250 57 344 505 693 828 60043 255 77 92 503 753 838 55 901 12 16 65 61414 56 567 62104 8 261 95 301 78 473 78 509 38 603 897 908 16 70 72 63014 90 120 242 339 57 528 49 53 644 735 66 848 951 64030 368 86 472 561 86 65005 37 179 337 51 485 625 844 94 66014 36 63 253 370 427 687 776 908 14 85 99 67134 93 389 90 866 987 68234 346 639 69 734 99 860 61 69000 93 104 245 397 448 58 535 645 66 87 818 70093 419 61 504 690 849 86 71029 227 445 60 669 710 75 79 871 75 72026 30 59 119 295 530 48 60 33 48 714 905 73041 51 149 216 21 346 541 626 705 55 81 904 74015 356 608 55 804 55 75328 411 95 544 97 834 916

76128 438 505 65 93 676 768 849 77408 531 696 727 62 919 78669 95 927 84 79252 80143 82 205 392 97 545 46 60 651 756 837 39 81103 37 219 35 59 373 87 436 522 92 614 53 82097 131 91 233 316 79 556 612 48 59 71 87 769 847 83104 290 462 91 549 746 908 84054 205 306 16 22 32 83 470 529 633 56 723 823 78 83 941 65 85007 23 66 526 80 672 76707 48 815 55 949 86000 2 50 136 247 50 56 94 347 75 447 73 847 922 82 87179 89 93 308 464 533 86 673 721 68 808 55 73 88241 73 85 864 915 68 73 77 97 89035 197 286 404 23 27 74 574 701 850 90000 19 79 98 122 65 218 465 574 643 809 999 91163207 75 326 92 474 507 741 882 965 92001 129 262 329 30 55 57 403 7 512 99 631 42 838 902 11 93143 207 66 342 404 35 545 49 65 712 912 49 94341 523 638 58 878 95060 258 431 98 530 51 643 945 96046 201 74 384 550 627 887 946 97250 311 24 78 561 788 977 83 98007 9 204 14 32 36 341 684 718 99323 449 86 91 543 68 662 76 874 87 907 26 31 100134 488 600 9 33 747 868 934 101284 79 655 740 958 102036 46 86 101 27 204 9 81 331 76 412 15 26 43 546 616 750 816 45 103409 622 704 813 60 80 955 91 104031 251 557 662 74 797 105028 261 366 522 51 624 44 80 724 78 867 959 106010 50 135 208 95 438 570 667 830 66 906 54 107127 69 212 368 520 667 724 838 957 108025 407 69 529 694 755 74 109051 74 179 378 597 699 938 53 110021 125 208 79 332 455 692 797 857 959 111111 414 89 520 52 80 681 781 950 112244 62 82 316 441 113022 179 461 533 730.

114075 98 117 236 312 17 61 506 30 644 85 757 58 115095 265 476 92 551 714 822 29 959 77 83 116044 209 361 452 503 839 40 929 117259 461 784 819 31 506 989 98 118154 217 73 318 451 74 51377 606 11 91 863 72 119065 397 403 71 510 700 62 830 36 120018 21 91 352 593 848 99 913 39 121002 216 93 434 726 933 122000 184 247 68 355 74 95 487 91 711 800 905 123058 107 60 273 90 366 431 44 624 798 828 35 944 124093 366 420 70 82 858 79 839 59 87 914 37 125259 399 618 81 91 734 59 126024 113 303 54 419 21 626 45 785 877 127078 95 203 535 697 918 76 128068 269 306 405 522 54 725 27 880 922 129020 22 159 77 224 347 74 540 662 750 901 130640 61 89 920 25 131020 100 18 342 64 498 533 56 606 48 69 97 708 810 132012 40 188 209 64 334 68 460 605 7 753 133001 130 267 456 76 501 620 715 43 75 879 97 134052 80 368 455 90 548 671 98 950 135546 98 639 69 84 701 92 136164 305 29 518 797 886 921 137233 372 408 71 77 546 773 93 859 906 25 81 138023 155 294 395 720 41 74 812 932 139054 57 81 155 254 304 456 529 694 140019 33 57 145 296 450 548 67 71 87 141050 201 61 524 760 832 37 59 77 142062 66 131 217 400 553 96 963 143131 311 455 611 710 37 69 91 96 969 144029 44 214 73 367 472 75 595 752 907 10 12 145077 244 385 416 529 36 37 614 146085 118 260 98 309 559 66 651 739 63 817 905 31 61 147132 75 249 97 303 30 458 73 534 65 607 93 99 708 148158 86 552 95 639 791 846 921 149272 508 91 821 93 150156 93 301 11 73 709 508 46 844 151139 40 51 290 62 375 473 578 606 23 918 77.

152000 459 65 731 56 898 924 42 153012 25 365 87 408 75 85 680 753 803 154099 279 312 22 442 87 554 670 708 21 98 834 155241 327 517 62 738 899 930 156083 145 541 661 728 802 157047 265 85 404 20 87 501 922 98 158056 66 168 349 62 564 74 82 673 736 939 56 76 159044 117 23 93 201 9 57 361 499 508 86 694 824 95 943 160068 129 55 203 76 451 509 80 625 702 811 25 40 161051 83 109 508 639 99 707 40 835 162010 100 266 75 450 581 99 600 772 882 87 163108 249 350 88 430 751 71 838 164032 163 278 90 501 677 821 82 165019 202 403 8 67 97 818 27 44 636 41 62 854 56 60166063 178 226 422 97 599 683 785 832 935 39 811 67175 86 264 70 443 70 80 559 168000 60 67 108 219 477 592 699 802 4 36 945 169005 7 68 83 149 226 82 480 87 662 870 907 56 70 78.

CIAGNIENIE DRUGIE.

Po 200 zł. na N-ry:

221 66 319 485 1170 306 28 432 545 7 19 98 2302 469 3110 235 4021 68 224 450 842 5244 476 803 6005 578 693 7533 609 935 8019 137 329 701 893 9603 847 78 10185 204 483 527 669 814 987 11019 68 317 791 12644 13244 421 903 14160 316 37 15061 542 939 16412 672 17461 69 988 18111 392 410 848 908 19044 471 72 633 720 21473 808 22171 876 23216 439 597 754 885 24428 642 933 25179 610 957 26030 187 263 74 27116 32 363 454 544 90 28140 278 29468 30266 310 706 31342 570 691 714 32176 427 92 783 973 34062 66 596 741 35043 58 648 36065 72 358 91 404 575 632 722 35 37188 286 363 72.

38066 458 81 676 949 39316 433 829 405 75 76 905 75 83 41117 319 59 457 560 848 907 42411 493 43538 699 912 63 92 97 44147 394 516 45130 352 569 46075 270 352 449 661 725 48 82 821 908 47367 542 48009 126 339 637 826 49013 388 439 663 86 853 50107 12 310 973 92 51207 315 561 774 52039 157 532 40 649 748 53206 49 830 47 54039 355 503 8 858 55258 362 414 586 823 56249 541 42 625 732 57374 979 81 58073 87 339 55 78 628 59161 526 60041 341 414 594 61150 695 805 38 62025 40 537 852 93 952 63169 221 515 16 30 55 661 939 64602 889 995 65301 455 693 66309 67020 802 71 465 671 68411 502 688 994 69602 845 70047 203 64 594 864 909 71081 89 120 78135 371 512 638 72 734 811 42 73231 627 942 74052 199 203 14 18 55 862 66 901 75158 66 469 657.

76209 23 504 77081 404 78427 788 874 79004 69 192 708 80021 473 81175 96 907 95 82491 653 876 83322 475 15 903 84259 923 85320 659 94 859 78 916 86744 851 919 44 52 87187 689 912 47 88056 709 803 89935 90295 304 782 91087 92091 137 83 243 324 430 82 93542 818 94113 50 87 411 95122 32 467 562 96132 66 221 62 67 326 85 765 930 97776 98037 291 498 558 892 99305 407 100070 175 102174 620 35 67 820 998 103036 724 104271 105158 247 336 411 51 548 728 71 106057 244 582 709 900 15 107227 429 47 778 952 108156 890 109074 89 334 45 788 110180 372 485 649 909 22 111355 409 49 771 112242 113174 228 590 832.

114043 135 284 360 404 5 85 856 115008 58 60 318 50 696 789 16049 261 302 18 25 511 19 37 636 117186 118444 11 07 615 120159 232 324 526 850 121730 841 12109 123096 119 774 918 90 124010 730 95 125460 639 126368 543 915 87 127139 71 293 941 128125 497 934 129001 178 267 459 577 130075 458 710 985 131230 799 132184 48 654 61 133140 324 452 572 683 134515 869 135018 98 187 944 136031 80 177 529 779 137184 849 138327 574 861 139102 40 213 567 922 24 140080 153 304 825 141163 142529 981 143044 71 76 200 83 144098 187 397 542 145407 695 701 64 71 958 86 146108 610 78784 7 957 147100 317 490 588 749 63 834 981 148227 338 753 149730 996 150394 494 797 151080 254.

152025 505 88 850 86 95 903 153216 611 928 154075 156171 579 662 772 157004 30 122 81 227 304 517 857 1-58157 218 57 393 468 521 614 874 159011 34 360 683 710 86 160020 471 161368 518 731 975 163161 90 271 335 437 509 828 164284 357 641 745 58 165502 11 60 626 166271 387 547 652 167944 168132 474 757 941 60 91 169175 255 347 86 962.

CIAGNIENIE TRZECIE.

5.000 zł. — 14885 28121

2000 zł. — 1301 8922 36442 43113 58092 65009 71645 78777 80654 81571 86481 95216 93989 99642 93200 96829 102964 103829 114097 117647 143872 145351 147690 157602 160590

Po zł. 1000 — 12758 19734 20545 22983 28733 28842 37865 39846 49321 50227 60673 64206 67247 67437 73144 85097 86668 92647 98377 99517 101742 105573 108454 110556 110624 112459 113827 117949 123782 126738 136273 136023 137735 140491 145318 147874 154246 154525 155407 157242.

Po 200 zł. na N-ry:

83 286 371 405 952 1009 161 402 2523 704 3021 302 759 95 820 4026 163 65 379 484 642 53 775 81 854 92 956 65 5425 798 883 969 6446 717 7481 502 886 8163 479 600 38 816 935 9234 447 10063 84 315 46 422 965 11593 651 69 83 12296 398 634 68 13106 62 803 92 14100 31 38 415 15093 169 437 878 92 16024 359 846 64 613 17264 376 86 460 586 781 820 36 18036 110 604 753 19200 773 24424 607 48 59 21148 62 295 341 76 481 516 801 946 22033 88 118 33 433 623 61 23023 65 72 86 435 663 740 24061 142 244 421 76 25307 8 817 29 98 26013 314 72 400 77 586 852 908 27305 474 659 714 28084 149 337 81 848 90 29111 215 745 903 44 30257 88 346 464 662 31051 237 444 685 88 849 32013 108 26 245 305 47 33244 349 453 605 53 795 34316 35151 256 72 403 6 561 664 955 36199 872 79 37188 420 592 72 97 981.

38336 740 83 39032 203 608 9 85 40318 545 896 41244 448 671 819 42116 754 857 43279 547 73 80 624 773 806 44114 96 681 713 28 54 87 813 919 45187 216 92 383 534 621 957 46255 311 526 98 783 868 70 47163 208 584 701 48021 115 226 43 424 37 68 82 603 710 43 59 49057 434 70 86 50364 872 75 51017 317 637 780 864 998 52150 310 23 54 548 639 53060 83 179 459 60 701 54012 230 85 411 52 6685 5094 320 97 601 78 822 56235 543 711 814 86 57040 312 85158724 804 59 67 88 59185 567 601 60060 101 93 298 415 741 61185 500 791 62030 77 241 470 584 839 63066 64111 67 439 706 44 827 916 65106 695 66026 317 59 508 900 30 73 67051 211 29 317 431 505 691 816 68138 378 525 671 69216 77 364 77 436 617 936 70002 212 422 40 628 703 855 76 71032 457 828 910 72367 590 932 73123 89 478 692 713 74556 64 687 868 934 75413 618.

76039 187 244 77540 749 887 78032 110 445 657 60 973 79253 94 303 48 841 98 80185 541 640 775 935 51 81123 77 233 671 72 952 82082 150 497 666 83186 962 84163 395 488 512 99 734 929 87 85055 453 679 717 36 882 981 86076 206 424 87 708 75 846 72 87114 60 263 98 327 37 760 87 88008 253 377 89023 52 685 707 90254 63 99 334 521 659 754 92566 996 93103 242 90 624 94923 95262 640 733 865 76 96002 85 238 303 495 97030 116 446 828 98002 101 321 746 87 841 87 99087 259 327 514 934 100041 369 605 709 60 92 867 101167 374 551 851 997 102024 108 77 308 466 68 77 599 736 843 103094 216 75 333 584 705 46 929 62 104292 559 713 820 105021 265 99 305 23 83 431 106052 166 312 499 820 107043 221 838 580 606 810 94 985 108150 282 484 592 661 946 63 109002 279 61 679 880 972 110517 709 899 111085 638 55 748 990 112042 199 608 69 113118 3 65 652 68 83 947 56.

114196 589 115078 206 308 543 905 16539 660 873 117659 855 118152 438 688 791 119122 120034 114 255 589 678 807 28 33 955 121225 398 585 680 928 89 122012 283 382 773 74 915 123425 542 958 60 124025 70 349 82 95 809 939 54 125022 45 131 81 296 357 547 810 34 79 980 126658 127013 28 439 818 128004 247 76 552 56 90 712 826 129071 116 294 487 866 957 73 81 130188 530 908 131111 46 490 565 759 95 132186 326 410 133225 625 69 946 134036 122 94 444 877 135408 49 647 702 136188 234 398 676 828 137028 254 138085 547 798 827 936 139074 374 532 622 41 927 140308 434 593 637 97 951 57 141008 542 883 964 142106 215 309 555 607 713 911 49 143269 621 727 144003 185 597 737 145014 107 44 279 528 625 146191 271 372 550 606 827 72 147191 285 375 547 560 92 913 23 148326 628 81 700 880 149432 69 567 78 628 150472 503 151757 954.

152199 590 969 153022 157 206 303 528 40 724 154260 429 883 155130 490 700 802 79 156108 253 99 361 75 792 910 60 157267 430 550 838 48 158046 578 642 159216 329 35 544 99 935 71 160238 539 76 736 47 911 161123 958 162208 356 81 470 643 163195 450 538 731 945 164040 279 328 165025 249 64 320 568 166256 167770 168171 75 556 814 169158 54 376 449 526 616 22 945.

„PERKOS"

איך עמפפעהל אין א גרויסען אויסוואהל איבלענדישע און אויסלענדיש ארטיקלען. זעהר נידריגע פרייזען!

בעקאנטמאכונג. דערמיט מאך איך בעקאנט דעם געעהרטען פובליקום, אז כ'האב ערעפענט

א קאסמעטיש-פערפומעריע-געשעפט

אויף 8 ציגעל-גאס 8

א. נ.

גרויסע פרעמיערע!

Irene de Zylahy אין די הויפט-ראלען:
Rene Lefevre ווי אויך דער בע-קאנטער קאמיקער

JEAN DE LIMUR שאמפאנער קאמעדיע רעזשי

„PAPRYKA"

הייבט און פאלגענדע טעג!

די מוזיק איז אויסגעפיהרט פון דעם ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון VLADESCO אויסערן פראגראם: קלאנג-צייטונג און FOX אקטועליטעטען. דער זאל איז ווענטילירט. —:— אנהייב פון די סעאנסען 4 א זייגער נאכמיטאג.

קלאנג-קינא

CAPITOL

זאוואדזקא 16

לעבער אויף דער מאשין ווערען אנגענומען אויסצושייען ביי ג. נארדמאן. שרודמיעסקא 8

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

ראקאלע!

זאפארט צו פערדינגען א שעהן זוניגע פראנט-שטוב, הויף-פארטער, עווענ-טועל מיט קוכען-בענוצונג און אלע בע-קוועמליכקייטען. וואלטשאנסקא 37, ו. 10, עק בענעדיקטא. 1979

פרייע פאסטענס

א שניידער-געזעלען מענער-בע-שטעלט ווערט געזוכט ביי ש. וועקסלער, קאנסטאנטינער 76. 1984

פלעכטער(רינס) צו אפאנקעס ווע-רען פון זאפארט געברויכט ביי מאן נאוואמיעסקא 28, פראנט, 3-טער שטאק.

ס'ווערט געברויכט א קוואליפיצירטע קעלנערקע. צו ווענדען זיך פילסודסקיע-גא 16, אין רעסטאראן. 1983

ס'ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער קעלנער(ין) אין טריקאטאזש-געשעפט נא-וואמיעסקא 28, פראנט, 1-טער שטאק.

פערשידענעס

שפולערס אויף ארויסצונעהמען שפולען אויף קראפט אדער האנד קענען זיך מעלדען פאלודניאווא 18 וו. 40. 1926

נאך ארץ-ישראל קען איך מיט-נעמען איין פערזאן אלטמאן, ערשטער מאי 38. 1923

איך זוך א שותף צו מאכען לאדעס. איך בעזיץ א פערטיגען לאקאל, צו ער-פאהרען 11 ליסטאפאד 14 פראנט, אין פרוכטען-געשעפט. 1927

צו די ה"ה גנבים אזוי ווי מען האט מיר פאהרענדיג אויפ'ן טראמוואי 11 ארויפגענומען א גאלדענעם זייגער, בעט איך געגען גוטע בעלוינונג אפצוגעבען אין „באר גוטמאן" פלאץ וואלנאשטשי 11 צום ה' גוטמאן. 1934

אנ'אינטעליגענטער יונגערמאן לעצ-טענס געארבייט אין א פאבריק זוכט בעשעפטיגונג ביי וואס עס זאל נישט זיין פאר א מינימאלען לוין אפצרטען אין אדמינ. אונטער „N. L." 1922

בריליאנטען! גאלד, זילבער, לאמ-בארד-קוויטעס קויפט און צאהלט די העכסטע פרייזען יובילער מ. מיזעס, פיעט-ריקאווער 30.

לעבער און געוואלדריסען אין דאמען- און אין הערן-גארדעראבען ווערען קינסט-ליך פערשטאפט, נישט צו דערקענען, צו זעהר ביליגע פרייזען. נאר-לודקא 12, אין נייעם הויז, אין דער קינסט-שטאפעריי.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגען מאכט די עלטעסטע
היטע!
אויף גאנץ ניי און אויף נייע היטען צו 3.50 גערעכנט די אדרעס
Modystka „TOLA"
23 Żawadzka 23
,II wejście parter

Druskieniki

Zdrojowisko Solankowe i leśna stacja klimatyczna

זומער-סעזאן פון 15. מאי ביז'ן 30. סעפטעמבער. 50% סאלאנקע צו בעדער פון נייע קוועלען און נידריגפראצענטיגע „Solanka Druskienicka" צו טרינקען. ווי היילען: גאל-בשעך, קראנקהייטען פון שטאף-וועקסלונג, נערווען-קראנקהייטען, הערץ-קראנקהייטען, מאגען און יעלדים-קראנקהייטען, פרויען- און קינדער-קראנקהייטען, אטעם-קראנקהייטען. מאדערנע היילונגס-איינארדנונגען. אנשטאלט פון אנווענדונג פון סעזאן, לופט און בעוועגונג, שווימען, אמוזירונגס-פלאץ, פלאזשע איבער'ן ניעמען. נידריגע פרייזען! אינפארמאציעס ערטיילען:

w Druskienikach: Komisja Zdrojowa, w Warszawie: Związek Uzdrowisk Polskich, Baduena 2, tel. 530-38.

OGŁOSZENIE

w sprawie terminu uiszczenia składek ubezpieczeniowych.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi podaje do wiadomości PP. Pracodawców, że wyjątkowo — ze względu na przypadające na dzień 10. maja r. b. święto, — **należne Ubezpieczalni składki ubezpieczeniowe za czas do dnia 1. maja r. b. mogą być uiszczone w piątek, dnia 11. maja r. b.** Po tym terminie od nieuiszczonych zaległości – zgodnie z obowiązującemi przepisami– będą liczone PP. Pracodawcom odsetki zwłoki.

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA W ŁODZI.

פאדאטעק אבראמאווי

ארוואלאניעס וועגען פאדאטעק אבראמאווי, שרייבט דאס קאנצעסיאנירטע
ביטשריפט-ביורא
פאר אדמיניסטראטיווע און געריכטליכע ענינים פון
י. ח. בוזין,
לאדז, אגראדאווא 3

„OMEGA" לעטשניצע
פון דאקט. ירים-ספעציאליסטען
גלובנא 9, טעל. 142-42
ס'ווערט אנגענומען אויפ'ן ארט, וויזיטען אין דער שטאדט. געבורטס-הילף, ערצטליכע אנאליזען. קווארץ-לאמפן, רענטגען, דיאטערמיע. אפאראטונקעס און זאשטשיקעס.
בעראטונג 3 זל.

Nowo-otwarta LECZNICA
Lekarzy specjalistów
Gdańska 20 telefon 116-44
czynne od 9 rano do 8-ej wiecz. przyjmuje we wszystkich specjalnościach, wszelkie zabiegi. Analizy lekarskie i wizyty do domu.

ס'ווערט געזוכט **א צימער-גאבינעט** אויף שטענדיג אדער אויף א פאר שעה ארבייט טעגליך, צו בענוצען טעלעפאן. מיט אנטעלדרונגען „god", צו ווענדען אויף דעם אדרעס: Michalski, firma „ps" זיך Piotrkowska 113 w„Phili", od 3—5 p.p.

Poradnia WENEROLOGICZNA

הויט און וועגערישע קראנקהייטען
איז געווארען איבערטראגען
אויף **2 זשעלאבא 2**
(פיעטריקאווער 47)
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד, זונטאג און הגאות פון 9–2 מיטאג.
א וויזיט 3 זל.
פון 11–1 מיטאג און פון 3–4 נאכמ. נעמט אן א פרוי-דאקטאר.

ארוואלאניעס

וועגען פאדאטעק אבראמאווי, אדראמשעניעס פאר איינציגע שפייזערס, שרייבט דאס קאנצעסיאנירטע
ביטשריפט-ביורא
פאר אדמיניסטראטיווע און געריכטליכע ענינים פון
ח. בערגהאלץ,
לאדז, פילסודסקיעגא 6.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

Dr.
S. Kantor

ספעציאליסט פאר הויט און וועגע-רישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוואכע וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129=45
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8–2 נאכמ. פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.
Wł. ZADZIEWICZ

ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז, אויערן און קעהל-קאפף-קראנקה.
Piotrkowska 164
tel. 125-26.
נעהמט אן פון 4 ביז 8 אוונד.

STARSZY FELCZER
B. JOSKOWICZ
Północna 4, tel. 141-86
שטעלט טעגליך פאקען מיט מיט פרישע קראוויאנקע
און גיט אויך ארויס בעשייניגונגען.
נעמט אן פון 8–11 פריה און פון 4–7 נאכם.

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYNSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען
Traugutta № 12
tel. 175-10.
נעמט אן פון 11–1 און פון 7–8 אוונט.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

ברוך-קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז, פון דעם איז גאנץ פוילען בעריהמטען ספעציאליסט ארטא-פעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

אין דער ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ספעציעל פאר אלערארט ברוך-קראנקע (רופטורען) ביי מענער, פרויען און קינדער, ווי אויך פאר אלערארט קאליקעס און פעהלערן פון גוף. אלע ליידענדע אויף די שווערסטע, פערעלטערטסטע און געפעהרליכסטע ברוכען מערען מיט דעם גרעסטען ערפאלג, אהן שום אפע-ראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער געהיילט.

Dyr. J. Rapoport

ברוך-ליידענדע!

פערלאזט נישט די קראנקהייט,
— ווייל דער ווינקעל-ברוך אז מען פערנאכלעסיגט ווערט עד גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פעלט ארויס
אין דעם כים איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה. פון פערדרייען זיך די קישקעס קאן מען ווערען בראנדיג און שטארבליך. — ספעציעלע ארטאפעדישע גומי הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען שנעל און זי-כער די שווערסטע און געפעהרליכסטע ברוכען פאט. ארטאפ. הייל-באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשען געגען ארפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערארט פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייליגסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביינער-שוויגדזוכט, ליימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע, קינסטליכע גומענע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שטערצליכע פלאטפיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! | אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט. **30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע!** ערמעסיגטע פרייזען! טעלעפאנט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו. עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. קאל. (קאסט-כאריך). | אכטונג!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

דאנקזאגונג.

איך אונטערגעשריבענער דריק הויערמיט אוים מיין הערצליכסטען דאנק דעם געעהרטען דיר. י. ראפאפארט, ארטאפעד. ספעציאליסט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פארטער, פראנט, פאר זיין זעהר זארגפעליגע און ערפאלגרייכע קוראציע ביי מיין זעהר ברוך-קראנקהייט. דעם 20 וושעשיען האב איך מיך געוועדעט אין דעם איינציגען ארטאפעדישען הייל-אנשטאלט פון דיר. ראפאפארט. איך בין געווען געפעהרליך קראנק און עס האט מיר געדראהט א שווערע אפעראציע, וועלכעס ס'האט מיר געקאנט טויטען. נאר א דאנק די באלדיגע הילף פון דעם גרויסען ספעציאליסט י. ר. בין איך געווארען שנעל בערואטעוועט פון זיך איבערדרעהען אין מיר די קישקעס, און אהן שום מעסער-אפעראציע. נאר א דאנק זיין גרויע ספעציאליטעט בין איך געווארען געהיילט אזוי, אז איך בין היינט פולשטענדיג געזונט און בין ארבייטספעהיג. דערפאר דאנק איך איהם הערצליך.

Josek Zylberszpic, Łódź
ul. Franciszkańska 56.

(14)

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . . 60— . . . . . 4 .
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— . . . . .
ליפער דער שטאט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. טעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש 2 אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמינ. איז אפען טעגליך און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. wytw. „Najer Folksblat", Piotrkowska 24.